

VOJAŠKI
STROKOVNI
LIST

4

APRIL 1945

Št.4

VOJAŠKI
STROKOVNI LIST

April 1945

Izdaja Oficijska šola pri Glavnem štabu Slovenije

UVODNA BESEDA

Težke in odgovorne naloge, ki nas čakajo v prihodnjih dneh, zahtevajo od naših oficirjev, od naših funkcionarjev, da se že danes z vsem elanom in požrtvovalnostjo vržejo na strokovno izgradnjo samega sebe.

Dvigniti našo vojsko, naš komandni kader na višjo raven, je glavni namen vojaškega strokovnega lista.

Čas je že, da se spričo četrte številke vojaškega strokovnega lista malo pogovorimo o njegovi vrednosti in vlogi za našo vojsko. Prepričani smo namreč, da vojaški strokovni list tistemu, ki ga pazljivo in z vnemo čita, tistemu, ki hoče razširiti svoje teorno znanje, resnično prinese mnogo dragocenih navodil, ki mu jih dolgoletna borba ni mogla dati.

Izdaja vojaškega strokovnega lista zahteva ogromno tehničnih težav, zategadelj izhaja list v majhni nakladi in neredno.

Naša sveta dolžnost je, da vsako številko vojaškega strokovnega lista 100 % izkoristimo. Mi moramo danes našo, v krvavi borbi prekaljeno redno jugoslovansko vojsko strokovno dvigniti na dostojno višino mi smo odgovorni pred narodom, da znanstveno proučujemo vse izsledke, ki nam jih je dala štiriletna borba, da nadalje te izsledke povežemo z vojaško teorijo in tako že jutri ustvarimo vojsko, ki bo zmogla izvršiti težke naloge, ki jo čakajo, ki bo zmogla očuvati pred zahrbtnim sovražnikom pridobitve štiriletne vojne, to je našo narodno oblast.

Posamezne članke naj oficirji koristijo za določene ali pa naj jih obravnavajo na oficirskih konferencah. Ta način je najboljši, ker le tako bodo rešeni problemi postali kolektivna last.

Instruktorji na vojaških šolah naj članke kori-

stijo za predavanja, tolmačijo jih naj na učnih urah
odnosno snov naj gojencem, če je potreba, pojasnijo s
slikami.

Vsi ti zgoraj navedeni načini so dobri in vsi
pomagajo dvigati raven naše vojske.

Najboljše pa je in treba je za tem stremeti, da
vsak oficir dobi vojaški strokovni list v roke, da
sam proučuje članke, o njih razmišlja in za tem o
njih diskutira na sestankih.

Pri posetih po naših brigadah smo naleteli na
marsikateri, ki še niso videli, niti slišali o vojaš-
kem strokovnem listu. Vzrok temu je, da se list skri-
va po štabih, po raznih torbicah in da se odgovorni
faktorji ne brigajo, niti ne kontrolirajo, da bi list
res prišel v prave roke. Najdejo se celo nekateri,
ki zaradi prevelike konspiracije list skrivajo, da
ne bi prišel sovražniku v roke.

Kapetan Lukež Igor:

MINOMETNI OGENJ

Minometni ogenj je prav tako kot artilerijski ogenj ofenzivno - napadalno sredstvo, ki ga uporabljamo tako v napadu kot v obrambi. Minomet je najtežje pehotno orožje. Uporabljamo ga v formacijah kot oddetek /eno orožje/, vod /2 do 3 orožja/ ter kot baterijo /6 orožij/. Ogenj minometov je tesno povezan s pehoto, ker je sestavni del teške pehotne oborožitve in se v napadu redkokdaj uporablja samostojno, kar ni pravilo za artilerijo, ki lahko izvršuje samostojne naloge /rušenje zaledja, komunikacij, štabov itd./ Ker so lastnosti minometov slične artilerijskim/tak tična uporaba, manevriranje, usmerjanje orožja na cilj, računanje elevacije cevi, izvršenje streljanja in učinek mine/, prištevamo teške in srednje teške minomete med artilerijska orožja.

Pouk in vežbanje se vrši po pravilih artilerije prav tako pa uporabljajo z minometom artileristi.

Učinek minometnega ognja je približno isti, včasih pa še učinkovitejši od artilerijskega ognja. Z minometom ne rušimo močno utrjenih postojank, temveč žive cilje, ki se nahajajo na površini ali pa globoko zaklonjeni. Nesmiselno je torej zahtevati od minometalcev, da bi porušili betonski bunker ali razbili tank, pač pa lahko z minometnim ognjem pobijemo posadko, ki po rušilem streljanju artilerije beži iz bunkerjev ter išče zaklon v okoliščinah okopin in rovin. Prav tako bomo obstreljevali z minometi brzostrelce, ki se nahajajo na tankih, ki prodirajo za tanki ali pa posadko, bežečo iz gorečih /zadetih/ tankov. Pri akcijah, kjer sodeluje artilerija, vključimo minometni ogenj v sestavo artilerijskega ognja tako, da se medsebojno dopolnjujeta. V tem primeru je potrebno vselej sestaviti načrt artilerijskega in minometnega ognja. Minomet nima velikega dometa, zato njegov ogenj uporabljamo za tolčenje sprednjih sovražnih položajev in le redkokdaj za tolčenje globine sovražne obrambe. Ker ima samo strmo krivuljo,

se lahko zelo globoko zaklanja /normalno 6 metrov/, ne da bi pri tem trpela hitrost in točnost streljanja, zato je skoro nemogoče najti pravi zaklon pred njegovim ognjem. Nasprotno se bo točnost streljanja v varnem zaklonu povečala, ker bodo minometalci v tem primeru točneje zavzemali poveljeване elemente. Minomete lahko združimo v vode /2 do 3 orožja/ ali pa v baterijo /6 orožij/. S tako združitvijo dosežemo največji učinek, ker lahko izvedemo koncentracijo minometnega ognja. Ker je pri minometu možna velika hitrost streljanja, lahko s kombinacijo hitrosti, koncentracije in eventualno presenečenja, dosežemo krasne uspehe. V najkrajšem času lahko razbijemo in "u-dušimo" sovražne kolone, borbene razporede in koncentracije. Ena izmed odlik minometa je tudi lahek in hiter prenos ognja. Vsak komandant, ki hoče izkoristiti ogenj minometne baterije, mora najprej spoznati lastnosti orožja, da ne bo potem zahteval od minometalcev nemogočih stvari. Ni n.pr. mogoče, da bi minometalci izvršili točno svoje naloge, če zahteva komandant od njih, da streljajo iz čistine v oddaljeno sti par sto metrov, pri tem pa jih obstreljujejo mitraljezi, in da porušijo bunker iz neposrednje bližine in ko jih povrh še težko obstreljujejo.

Da bi postali minometalci res mojstri svojega orožja, morajo mnogo vaditi. Pri vajan morajo paziti na hitrost in točnost. Kako vežbati moštvo?

Moštvo naj se vežba tako, da zna hitro po vseh pravilih "Vaje z minometom" ali "Vaje z art.orožji", zasedeti odreden borbeni položaj.

Pri izbiri položaja upoštevati usmerjanje in zaklanjanje orožja. V najkrajšem času je treba izstreliti mino in takoj zopet spremeniti položaj ter iz novega borbenega položaja v najkrajšem času izstreliti mino. Tako menjanje borbenega položaja naj se izvede nekajkrat dnevno in kmalu se bo pokazal uspeh vežbanja moštva.

I. Nekaj splošno o taktični uporabi minometov v napadu.

a/ Splošno

Minometna baterija s svojim koncentričnim ognjem utrjuje, ščiti in podpira napad naše pehote. V obojstranski boji pa s svojim ognjem uspešno zavira sovražni napad.

Komandant divizije mora osredotočiti ogenj večini baterij v glavni smeri napada. Pri tem mora paziti na možnost dobrega opazovanja minometnega ognja in možnost sodelovanja minometov, artilerije in pehote. Pri izvršenju ognjenih nalog minometna baterija lahko strelja s koncentriranjem vseh minometov na posamezen sovražni cilj, /koncentričen ogenj/, ali pa z dodelitvijo posameznih minometov na posamezne sovražne cilje /deljen ogenj/. Vsako orožje /minomet/ mora biti postavljeno na borbenem položaju tako, da lahko komandir z njim izvrši streljanje ob vsakem času in na vsaki cilj.

1. Osredotočen /koncentriran/ ogenj uporabljamo:

- a/ v predpripravi in pripravi za napad;
- b/ pri predpripravi za napad na močno utrjene sovražne odporne točke v globini njegove obrambe;
- c/ pri odbijanju sovražnikovega protinapada;
- d/ pri pozicijski obrambi;
- e/ na odprtem zemljišču.

Podeljen minometni ogenj uporabljamo:

a/ v napadu, ko se po zavzetju sprednjega dela sovražnega položaja borba prenese v globino sovražnikove obrambe;

- b/ v primerih borbe v srečanju;
- c/ pri umiku iz borbe;
- d/ pri obrambi posameznih odpornih obrambnih točk in v manevrski obrambi;
- e/ v primerih slabe preglednosti, zlasti ponoči v snegu, v megli ter dežju;
- f/ na močno valovitem /gorskem/ terenu in
- g/ če se borimo s sovražnikom v gozdovih, na gorah in v naseljenih mestih; prehod iz enega načina

uporabe minometnega ognja k drugemu ne sme rušiti tesnega sodelovanja z našo pehoto.

Ognjene naloge minometnih baterij moramo vključiti v načrt artilerijskega ognja, ki pomaga pehoti.

Komandirjem minometnih baterij, /vodnikom minometnih vodov, če je vod samostojen/, moramo odrediti z ozirom na naloge, ki jo morajo izvršiti:

- a/ smeri in zabeležne točke,
- b/ signale za sodelovanje s pehoto /svetlobne, radio, zvočne itd./,
- c/ naloge pehotnih edinic,
- d/ naloge minometne baterije /voda/ v skladu z načrtom borbe,
- e/ naloge artilerije, ki podpira pehoto v borbi,
- f/ odseke borbenih položajev, mesta opazovalnic, zone streljanja, itd.

g/ kdaj naj bo baterija pripravljena za streljanje, cilje, ki jih mora tolči in vrstni red tolčenja in kako naj jih tolče.

Še pred začetkom akcije mora minometna baterija zasesti položaj in imeti pripravljene elemente tako, da v resnici lahko pomaga razvijanju začetku pehotnega napada. Pri manjših akcijah naj bo minometna baterija vsaj 1 uro pred začetkom napada na borbenem položaju, pri večjih akcijah pa mora biti pripravljena 1 dan preje. Pri večjih nočnih akcijah mora biti minometna baterija še pred nastopom noči pripravljena na borbenem položaju.

Minometna baterija mora zasigurati, da lahko strelja tudi ponoči, v megli, snegu in dimu.

Komandir minometne baterije mora takoj po prejetju naloge in zapovedi pristopiti k opazovanju dodeljenega mu odseka s ciljem, da pravočasno pridobi prepotrebne podatke za izvršenje streljanja.

Ves čas borbe upravlja z ognjem komandir minometne baterije, pomaga pa mu desetina /posebni izvežbani osmatrači - opazovalci, moštvo pri posameznih merilnih napravah itd./, s pomočjo katerega izvede:

a/ ogledovanje odrejenega odseka za borbeni razpored baterije, katerega je odredil nadrejeni pehot-

ni komandant;

b/ opazovanje in ogledovanje sovražnika ves čas borbe;

c/ stalno opazovanje delovanje in premikanja sprednjih delov naše pehote in sosednjih delov;

d/ Zbiranje in izračunavanje osnovnih elementov za izvršenje poprave;

e/ maskiranje in utrjevanje opazovalnice;

f/ opazovanje z zraka;

g/ zveza opazovalnice z borbenim delom, komoro in vodjo zaščitne desetine.

Zveza z minometnimi baterijami je: telefonska, z dogovorjenimi znaki, signali, relejna in z zvočnimi signali /piščalka itd./. Že v naprej je treba določiti signale /znake/ za začetek in konec minometnega ognja, za izmenjavo borbenih položajev, dopolnitev z municijo in razne prenose ognja.

A/ Minometna baterija v napadu

Naloga minometne baterije v napadu na sovražniške položaje je, da skupno z artilerijo pripravi ugodno situacijo za izvršenje napada naše pehote. Po izvršenem napadu na sprednje sovražniške položaje pomaga minometna baterija napredovanje s tem, da koncentrično toči sovražne cilje po globini, ali pa po vodih štiti krila in boke napredujočih enot.

Naloge minometne baterije so:

a/ omogočiti naši pehoti, da se približa sovražniku na jurišno razdaljo;

b/ uničevati vse cilje, kateri niso bili uničeni ali pa onesposobljeni z artilerijskim ognjem po prenosu artilerijskega ognja v globini sovražne obrambe;

c/ sodelovati pri pripravi napada v poslednjem ognjenem naletu na sprednje dele sovražnikovih položajev;

d/ spremljati in podpirati napad pehote in tankov;

e/ uničevati živo sovražnikovo silo v zaklonih ter njegova ognjena sredstva /žive sovražnikove sile, ki so se na novo pojavile po artilerijskem ognju

ali pa, ki niso bile uničene;

f/ odbijati sovražnikove protinapade in v toku borbe v globini sovražnikove obrambe pripravljati in z ognjem podpirati povratni napad naše pehote;

g/ zasledovati bežečega sovražnika in mu z zapornim ognjem odrezati smeri unika ter mu v samem uniklu preprečiti formiranje kolon ter organizirati odpor.

Z ozirom na karakteristiko ciljev in z ozirom na njihovo važnost minometne baterije izpolnjujejo svojo nalogo;

a/ z uničevanjem, nevtraliziranjem ter delnim razrušenjem sovražne žive sile / nevtraliziranjem krajše ali daljše dobe/;

b/ s premočnim in stalnim zapornim ognjem in

c/ s koncentracijo ognja.

E/ Med artilerijsko pripravo napada.

Minometna baterija je s svojim ognjem vključena v načrt artilerijskega ognja. Njena naloga je, da toči spretnje dele sovražnikovih položajev in vse one cilje, katere ji že vnaprej odredi komandant pehote. S svojimi strmimi krivuljami tolče zaslonjene cilje, katerim topovi ne morejo do živnega, to so: sovražna pehota, skrita za manjšimi griči ali zaklonjena v globokih strelskih rovih, zaklonjena avtomatska orožja, brzostrelci, skriti za tanki itd.

Medtem, ko artilerijski ogenj ruši in uničuje utrjene bunkerje, išče posadka zavetje v okolici bunkerjev, kjer so običajno zgrajeni globoki strelski jarki. To, pehoto tolči, je naloga minometov. Del artilerije za neposredno podporo tolče zunanjo sovražnikovo obrambo in ruši ter uničuje utrjene bunkerje. Na dani znak prenese artilerija svoj ogenj v globino ali pa na levo ali na desno stran. Prostor, katerega je razoral artilerijski ogenj, tolčemo sedaj se s koncentracijo minometnega ognja s ciljem, da uničimo živo sovražnikovo silo, ki vre iz bunkerjev in se hoče skriti v globoke rove, ali pa da tolčemo sovražno pehoto, ki bi hotela ponovno zasedeti položaje in ponovno organizirati obrambo.

Za izvršenje teh ognjenih nalog mora biti baterija pravočasno postavljena na položaj ter mora biti še pred začetkom napada pripravljena na strel.

C/ Začetek pehotnega napada

Minometni ogenj nadaljuje z uničevanjem in s tem preprečuje, da bi sovražnikovi porušeni, uničeni in neutralizirani cilji ponovno oživelili vse dotlej, dokler ne pride naša pehota, do zadnjega obrambnega pasu.

Pred samim njenim jurišem prenesemo minometni ogenj v globino ali na krila, s čimer onemogočimo sovražniku, da bi udaril v čelo ali bok naši napadajoči pehoti.

D/ Po zavzetju zunanjega obrambnega pasu.

Po zavzetju zunanjega obrambnega pasu in v toku prodiranja naše pehote v globino sovražnikove obrambe, navadno minometno baterijo razdelimo v vode, ki jih dodelimo posameznim prodirajočim pehotnim enotam. Nujno je potrebno, da ves čas nenehno ogledujemo sovražnika, zlasti v globini in na krilih našega prodora. Poveljevanje v tej fazi borbe ni več osredotočeno, ampak podeljeno. Sedaj določajo naloge minometnim vodam komandanti odn. komandirji samostojno prodirajočih edinic.

E/ Gonjenje sovražnika.

V gonjenju minometni vodi hitro menjajo svoje borbene položaje in stalno sledijo napredujoči pehoti v globino sovražnikove obrambe. Naloga minometov je, stalno tolči umikajočega se sovražnika in mu one mogočiti, da se uredi v kolono ali pa, da se zbere v obrambo. Včasih je koristno pridati minometno baterijo ali pa posamezne vode ali celo posamezne oddelke /eno orožje/, motorizaciji in tankom, ki prodirajo v globino sovražnikove obrambe, tako, da skupno s tanki tolčejo sovražnika za hrbtom ter s tem povzročajo zmedo in nered. Poedino orožje lahko strelja iz tanka brez podloge. Pri gonjenju moramo paziti nazvezo med komandantom prodirajoče enote in minometnim

vodom ter na dopolnjevanje z municijo.

F/ Postopek pri nočnih akcijah

Minometna baterija mora še za dne zasesti borbe ni položaj in izračunati vse potrebne elemente. Če uvidimo, da bomo imeli težave pri organiziranju zveze, poveljevanja, upravljanja, zlasti pa opazovanja, razdelimo minometne baterije na vode, ki jih dodelimo posameznim pehotnim edinicam. Vsled težkega ogledovanja sovražnika morajo biti minometni vodi močneje zavarovani. Minometni položaji ne smejo ostati osamljeni in ne preveč oddaljeni od pehotnih enot. Hazni deli minometnih položajev morajo biti bolj skupaj kot na primer: opazovalnica bližje orožju, istotako komora itd. Povečati moramo prostor varnosti pri streljanju, ter streljanje vršiti na krajše razdalje, uporabljati moramo eksplozivne mine brez zakasnitve. Važne smeri in cilje moramo zabeležiti še preko dneva, prav tako mesta, kjer bi se verjetno pojavil sovražnik ter izračunati potrebne elevacije in smeri. Stalno moramo biti v stiku s pehoto in biti takoj poučeni o vsaki izpremembi situacije. V manjših nočnih akcijah ni priporočljivo uporabljati mule in konje za tovorjenje. S pehoto pa se moramo dogovoriti glede organizacije zveze s pomočjo znakov za začetek in konec ognja, glede označevanja ciljev z raketami itd.

G/ Napad na utrjena naselja in večji gozd.

Pri napadu na utrjena naselja in večji gozd uporabljamo osredotočeni minometni ogenj, dokler naša pehota ne zasede sprednji obrambni pas ali pa rob gozda. Minometno baterijo nato takoj razdelimo na manjše baterijske vode ter jih dodelimo posameznim pehotnim enotam. V naseljenih krajih imajo minometni vodi ali pa posamezna orožja nalogo, tolči sovražnikovo živo silo za barikadami, za vogali hiš, zbira-joče se rezerve v sosednjih ulicah, notranje /dvo-riščne/ dele hiš, strelske jarke itd., skratka vse one cilje, ki jih topovi in avtomatska orožja ne morejo tolči. Vsled majhne teže in strme krivulje lahko

streljamo z minometom izza hiš in celo iz samih hiš, bilo skozi okna, bilo iz podstrešja; za zaklone izkoriščamo ruševine podrtih stavb. Pravtako lahko naložimo minomet na tanke in "autoblinde".

Če napadamo večji gozd predhodno skupaj z artilerijo, naredimo načrt ognja. Naloga minometne baterije v tem primeru je, tolči sprednje robove gozda vse dokler se borba ne razvije na samem robu gozda. Takrat prenesemo ogenj v globino gozda in pa na križla napadenega odseka, da onemogočimo sovražniku ojačenje, ter da bi s tem uničili moč avtomatskega pehotnega orožja v globini gozda, ki preprečuje naši pehoti prodiranje ter da si zavarujemo boke. Čim prične naša pehota, razdeljena na razne skupine, prodirati v globino, razdelimo minometno baterijo na vođe in celo na oddelke, ki jih dodelimo posameznim prodirajočim skupinam. Da otežimo sovražniku opazovanje, uporabljamo dimna zrna. Tesne zveze s pehotnim komandantom ter s sprednjimi pehotnimi deli je predpogoj za uspeh. Ko se naša pehota v gozdu pripravlja za sledeči skok naprej, izstrele komandirji napadalnih kolon v zrak v smeri napada signalno raketo in pozivni znak za otvoritev minometnega ognja. Cilj tega ognja je, preganjati bežečega ali umikajočega se sovražnika brez odmora in ne dati mu prilike, da bi se ponovno pribral ali uredil v umikajoče se kolone. Kot opazovalnice izkoriščamo vzvišene točke ali pa visoka drevesa; za borbene položaje pa izkoriščamo razne gozdne poseke v gozdu in jase. Za klonom za orožja se tu ne polaga tolika važnost, pač pa moramo paziti, da minometni vođi za slučaj nenadnega sovražnikovega prepada ne ostanejo osamljeni ali nezavarovani. Minometni borbeni položaj mora biti zavarovan z brzostrelkami in mitraljezi.

Minometno baterijo odrejamo vedno v smer težišča borbe. Naloge so ji: skupno sodelovanje z artilerijo v ognjeni pripravi, odbijanje sovražnih protinapadov v globini obrambe, podpora napada na sovražnikove močno utrjene točke v globini obrambe.

H/ Minometna baterija v toku borbe v srečanju.

V borbi pri srečanju ima minometna baterija /vod/ nalogo, da s svojim hitrim in učinkovitim ognjem skrije razvijanje in manever naših pehotnih edinic v svrhu pridobitve na času ob prvem in najtežjem momentu, ki nam je potreben v cilju ureditve in da opomoremo vsled presenečenja.

Glavne naloge minometne baterije so:

a/ hitra izbira in zaposedanje položaja in razporeditev baterije v borbeni razpored;

b/ Vznemiriti sovražnika s svojim hitrim in močnim ognjem ter mu onemogočiti izvršitev napada. V ta namen hitro prenašamo ogenj tako, da tolčemo čimveč po fronti in globini;

c/ Nevtralizirati odnosno uničiti njegovo živo silo, avtomatska orožja in ga s tem onesposobiti za izvršitev manevra in napada;

č/ Dvigati pri naši vojski borbenost in pripraviti jo na izvršenje protinapada.

Streljanje mora biti čim hitrejše, elementi se zavzemajo grobo, približno in brez pripomočkov. Prednost ima hitrost pred točnostjo. Naloga mora biti hitro izvršena. Za zaklanjanje orožja se ne brigamo opazovalnica pa je pri samem orožju. Zveza s komandantom je osebna. Poedine minomete lahko povojimo tako, da medtem ko drugi streljajo, oni točno merijo in računajo elemente za poedine cilje, ki so naši pehoti najnevarnejši in ki povzročajo naši pehoti največ izgube ter jo ovirajo pri napredovanju. Ko je komandant naredil načrt napada, vsi minometi osredotočijo ogenj v smeri glavnega napada in tako podpro našo pehoto pri napredovanju oz. napadu. Če pa se je komandant odločil se borbi izogniti, je naloga minometne baterije, da izvrši zaporni ogenj, da tako zaščiti umik našim edinicam in obenem sovražniku prepreči napredovanje.

Ako je to v rašanje izgube naše pehote, minometna baterija nikakor ne sme izpreminjati položaja, niti prenehati z ognjem, četudi je pod hudim sovražnim ognjem.

I/ Minometna baterija se v nastopnem maršu, bodi si, da je v sestavu divizije ali brigade, decentralizira.

V tem primeru se en vod doda predhodnici in naloga vodnika je, da takoj organizira ogledovanje položajev, da vnaprej izbere borbeni položaj, opazovalnice, dohode in položajev in eventuelne umike za ves čas marša, da ima v momentu potrebe za strel pribavne že vse potrebne dodatke. Običajno se dodajajo po samezni minometi tudi zasedam, kjer ostanejo toliko časa, dokler ne pride vsa kolona izven njegovega dometa, medtem pa vstopa v zasedo že drugi minometni oddelek tako, da je kolona vselej zaščitena od minometnega ognja. Isto velja tudi za odstopni marš.

Nadaljevanje "Nekaj splošno o taktični uporabi minometov v obrambi" sledi v naslednji številki.

Poročnik Antar Kaičević,
šef opr. ods. IX. korpusa.

DVIGNILO MANEVERSKO SPOSOBNOST NAŠE VOJSKE

Danes, ko ranjena nacistična zver trepeta v svojem lastnem brlogu, danes, ko doživlja poraz za porazom, ko se vojni in politični dogodki razvijajo tako hitro, da jim komaj sledimo, danes, ko naša vojska zadaja težke udarce mrzkim okupatorjem in njihovim pomagačem, zavzemajoč velika prometna središča kot Nikšič, Zaječar, Beograd, Niš, Skoplje, Novi sad, Split, Dubrovnik, Knin, Konjic, Višegrad - je naša sveta naloga da podesetorimo vse svoje napore za usmeritev ofenzive na sovražnikovo živo silo, na njegovo vojsko. Z vojaškimi uspehi uresničujemo svojo idejo in dosega mo tudi politične uspehe. Da bi pa to dosegli hitro moramo za te velike naloge usposobiti našo vojsko. Danes je čas, ko moramo računati tudi na to. Vojsko bomo usposobili za njene naloge v prvi vrsti z dviganjem njene manevrske sposobnosti.

Maneverska sposobnost vojske ali edinice je sposobnost v hitrem premikanju, v hitrem menjanju položajev in v hitrih ter tajnih nočnih koncentracijah ljudstva in materiala. Vezbe - vaje ljudstva, odnosno večjih in manjših edinic v tem smislu, imenujemo manevre, ki se v mirnem času vršijo v vseh vojskan.

Premik osnovnih ali višjih strateških edinic po bojišču /divizij, korpusov, in armij/ pred spopadom s sovražnikom, imenujemo marš - manevre. Premik taktičnih edinic /čete, bataljoni in brigade/ od trenutka, ko so prišle v zono, obstreljevano od sovražnikovega artilerijskega ognja, pa do začetka napada, do trenutka uporabe njunovega orožja, imenujemo borbeno premikanje, ki se imenuje tudi manevriranje ali evolucioniranje. Premikanje v času napada strelskega stroja ni nič drugega, kot manevriranje vsakega posameznika s ciljem, da pride sleherni borec v najboljši položaj, v odnosu do njegovega cilja. Iz navedenih primerov se vidi, da niso manevriranje, evolucioniranje in marš - manevri nič drugega, kot premiki edinic pred samim spopadom s sovražnikom. Cilj teh premikov je, da edinice čim bolj spočite privedemo v najugodnejši položaj za borbo s sovražnikom. S temi premiki zavzemamo ugodnejše položaje, ali pa vršimo novo pregrupiranje in koncentracijo edinic odnosno vojske.

Radi tega se je v vojaški terminologiji osvojil naziv "maneversko zemljišče". Maneversko zemljišče nima visokih hribov, pa tudi ni popolnoma ravno, ampak je nizko gričevnato, nalahno valovito in prehodno za pešadijo, konjenico ter poljsko artilerijo. Tak teren omogoča do neke mere zaklanjanje od pogleda in dejstva z zemlje, z druge strani pa dovoljuje hitre premike in iznenadne koncentracije. Vojaško bi se imenoval teren n.pr. na Št. Viški planoti in Cerkljanskem sektorju maneversko zemljišče. Klasični primer maneverskega zemljišča imamo južno od Beograda ter valovito gričevje preko katerega se spuščajo Dinarske planine v dolino Save.

V prejšnji svetovni vojni, ko so stali vojaki v globokih rovih in močnih utrdbah za lučaj kama drug nasproti drugim, ni bilo skoraj nobenih premi-

kov v tem smislu, zato se je takšna vojna imenovala "rovovska", pozicijska. Nasprotno pa vojna, v kateri fronta ni stabilizirana, v kateri se vojske ne zadržujejo dolgo na mestu, v kateri ona ni vezana na razne utrjene linije, vojna hitrih pokretov, iznenadnih koncentracij, polna presenečenj in silovitih spopadov, se imenuje pokretna ali maneverska vojna. Taka vojna je ideal vsakega velikega vojskovodje. Samo v taki vojni prinaša do velikih strateških in taktičnih potez, do velikih bitk, v katerih se edino lahko vidi sposobnost, veličina in genialnost komandanta. Na takšni teoriji je nemški generalštab zamišljal svoj "Blitzkrieg". In ravno s tem načinom vojskovanja tolčejo danes naši zavezniki nemško vojsko po vsej Evropi.

Današnja vojna je od svojega začetka pretežno maneverska.

V tej vojni je prišlo do velikih maneverskih bitk na vseh frontah, posebno pa na vzhodu, med katerimi stoji na prvem mestu Stalingradska bitka v začetku 1943. leta. Tudi v tej vojni so obstojale utrjene linije, trdnjave in zastoji v borbah, ali vse to je imelo nalogo, da omogoči boljšo pripravo in koncentracijo sil, torej je ravno to imelo pripraviti velike maneverske bitke.

Maneverska vojna leži pri srcu vsakemu velikemu vojaku, vsakemu vojskovodji in komandantu. Po maneverski vojni hrepeni vsak pravi starešina, ki ve, kaj je borba in ki zna voditi svojo edinico.

Maneverska sposobnost nemške vojske je zahvaljujoč se militarističnemu duhu njenega naroda in izredni zdržljivosti zelo velika. Najboljši primer je začetek te vojne. Nemčija je zadala odlöčilen udarec slabši Poljski, ostajajoč v defenzivi na zapadu napram Franciji. Po likvidaciji Poljske pa je z vso maneversko močjo udarila skozi Belgijo in Holandsko in z ogromnimi masami oklopnih in motoriziranih enot vdrla v Francijo.

Vsa naša že tri in polletna borba ni nič drugega kot en sam manever. Drugače se partizanska, očno-sno narodno osvobodilna vojska sploh ne bi mogla u-

pirati svojemu sovražniku, posebno radi pomanjkanja težkega orožja. Vsakemu je dobro znano, da je naša vojska bila gospodar mnogih naših mest, toda v slučaju napada ona iz teh mest ni delala trdnjave, največ iz razlogov, da ne bi prišlo do pozivijske vojne, v kateri je skoro vedno zmagovalec tisti, ki razpolaga z večjo živo silo in z večjimi materialnimi sredstvi. Iz tega razloga tudi naša vojska ni napadala velikih mest, iz katerih je napravil sovražnik trdnjave. Ko je naša vojska likvidirala Banja luko, je ona to lahko storila, ker je bila nadmočna po morali in številu. Tudi pri tej, do sedaj največji zmagi NOV, je prišlo do manevrske borbe & intervencijskim silami. S takšno taktiko naša vojska, ne samo, da se upira, ampak tudi uspešno tolče sovražnika. Takšna taktika vodi našo vojsko do uspehov in zmage.

Zelo važna stvar, ki jo lahko vsakdo opazi pri naši vojski, je hitra menjava položajev in pogosti premiki. S tem naša vojska vzdržuje konspiracijo in povzroča presenečenja, s katerimi dosega velike uspehe.

Glavne značilnosti našega načina bojevanja so hitri in pogosti premiki, drzni napadi in hitri umiki iz borbe. Potreba po takšni taktiki nam je vsilila našo organizacijo in formacijo vojske, kakršna je bila in kakršna je danes.

Staro pravilo je: marširati ločeno, boriti se skupno. Na primer: če bi hoteli z eno našo brigado napraviti premik iz sektorja Lokve na št. Viško goro, bi lahko organizirali pokret sledeče: 1. bat. bi se kretal v smeri Lokve - Čepovan - Slap - Pečine - Praprotno. 2. bat. v smeri Lokve - Lazne - Spod. Tribuša - Praprotno. 3. bat. v smeri Lokve - M. Lazne - Mrzla Rupa - Oblakov vrh - Sp. Tribuša - Polje. S takim razporedom ne preveč dolge, elastične in lahko pokretne kolone za slučaj spopada s sovražnikom in pod pogojem, da zveza funkcioniра, obstojijo mnoge manevrske kombinacije za presenetljive bočne in zahrbtnje udarce in za dosego odločilnega uspeha. Nikdar tega ne bi mogli doseči, če naše edinice ne bi imele manevrske sposobnosti. Vedno stremimo za tem,

da imajo naše edinice čim večjo maneversko sposobnost. Današnje velike, moderne vojske dosegajo na prostih bojiščih maneversko sposobnost v glavnem s pomočjo močno razvitega prometa in motorizacije "avijacija, oklopne in motorizirane edinice". Maneverska sposobnost naše vojske, čeprav brez modernih sredstev, je v odnosu na teren, na katerem operiramo, zelo velika. Pravzaprav je večja od maneverske sposobnosti našega sovražnika. Ali vseeno ona danes še ni tako velika, da bi lahko rekli, da je ni potrebno stalno izpopolnjevati. Danes so pred nami boji s sovražnikom slabe morale, kateri se bo moral kmalu umikati z naše svete zemlje. Pri tem mu moramo stalno zadajati najtežje udarce. Pravzaprav pride ravno pri preganjanju sovražnika najbolj do izraza maneverska sposobnost vojsk, odnosno edinice. Dviganje manevrske sposobnosti naše vojske mora biti za nas vse na še dnevne geslo, naša prva in osrednja dolžnost.

Maneversko sposobnost naših edinic lahko izboljšamo na več načinov.

1./ S tem, da so naše edinice številčno manjše, a bolj oborožene v pogledu avtomatskega orožja /lahke in ročne streljane, brzostrelke, polavtomatske puške in druge specialne puške/, kot sovražnikove odgo varjajoče edinice. Radi manjšega števila ljudstva bodo naše edinice bolj gibljive in bodo na ta način lahko obvladale vse terenske ovire. Radi tega moramo imeti pred očmi: Nikoli ne smemo stremeti za tem da bi formirali mnogoštevilne edinice, da ne bi s tem ustvarili veliko neredno in težko gibljivo edinic, ki bi izgubila svojo maneversko sposobnost ter zmanjšala svojo borbno vrednost. Takšno formacijo nam brezpogojno narekuje teren in način naše borbe.

2./ S tem komore naših enot in osebno prtljago vsakega poedinega borca skrbimo na minimum. Prevelika komora in pretežki nahrbtniki ne smejo biti vzrok, da bi se tudi na najtežjem terenu omejila ali zmanjšala gibljivost naših edinic. Naše edinice morajo biti gibke in lahke. To je seveda v škodo osebne ugodnosti borcev in edinic, toda zapomniti si mo-

ramo, da je borbena pripravljenost važnejša od udobnosti. Torej malo opreme - malo udobnosti, toda mnogo borbene pripravljenosti - malo ljudskih žrtev. Vsem je znano, da Nemci odvezajo vojakom /da bi se lažje gibali/, vso opremo. Mogoče je znano vsem, da so Nemci v V. ofenzivi proti NOV v Bosni odvezali napadalnim edinicam tudi komoro in konje, da bi bile čim manj vezane na ceste in poti, s tem v zvezi pa čim bolj gibljive.

3./ S tem, da spoznavamo teren, po katerem se premikamo, na katerem živimo in na katerem izvajamo svoje operacije. To je posebno važno za naše funkcionarje: komandante in politkomisarje. Imamo pogoste slučaje, da posamezniki na področju Korpusa ne poznajo vsako stezico, V to svrho je priporočljivo, da vse naše edinice menjajo sektorje /divizije/. S primerjanjem karte se naši funkcionarji, ki niso končali vojaških šol, nauče čitati karte, kar jih usposobi spoznavati na podlagi kart tudi neznani teren.

4./ S tem, da vršimo pogoste premike in tako naše borce utrdimo, da lahko izdrže dolge in pogoste marše, da premagujejo vsakovrstni, pa tudi najtežji teren pod vsakovrstnimi vremenskimi pogoji. Na ta način se naše ljudstvo navadi na vse telesne napore in pomanjkljivosti, a istočasno se moralno pripravlja za operacijske premike. Dosedanje izkušnje so dokazale, da s pogostimi in dolgimi marši, večkratnim menjanjem stanovanj, zelo povečamo konspiracijo. Naši borci so bili v začetku borb primorani, da so se često premikali zaradi pogoste razpredene mreže sovražnih postojank in sovražnikovih patrol.

5./ S tem, da z našimi edinicami vršimo stalne dnevne in nočne vaje iz vojne službe, borbene vaje in orientacijo na terenu ter skupne vaje in sodelovanje z artilerijo. Na ta način se iznebimo nezaposlenosti, ki je tako česta pri naših četah in bataljonih. Na ta način dobijo funkcionarji rutino v po veljevanju, a borci spretnost v izkoriščevanju terena, uporabi zaklona in svojega orožja. S takšnimi vežbami se dosega telesna odpornost in vzdržljivost zlasti še, ker vemo, da je včasih 5 minut več vzdrž-

ljivosti dovolj, da se bitka dobi ali izgubi. Malodušni in telesno neodporni borci bodo popustili ravnostno v zadnjini, odločilnih minutah. Prav zaradi tega je priporočljivo, da vojska pred vsakim napadom nekaj časa počiva, da si pridobi sil za odločilni naskok.

6./ S tem, da bomo premike vršili vedno tako, da uresničimo načelo: Marširati ločeno, boriti se skupno. To pomeni, da se bomo najpogosteje premikali - če je na pokretu brigada - v več smereh po bataljonih, ti pa se bodo zopet premikali po 2 ali 3 smereh. Tako se bo dogajalo, da bo brigada marširala po 2 ali 3 smereh, od katerih bo zopet vsaka smer sestavljala od najmanj dveh, med seboj tesnih smerih. Na ta način kolona naše brigade ne bo nerodna in globoka, temveč bo njen stroj po fronti širok ali pa celo obkrožujoč. Dobra stran takega premika je, da je hiter in lahek, a v slučaju srečanja s sovražnikom ali spopada z njim so možne vsakovrstne manevrske kombinacije, možne so razne pasti, ustvarjajo se "žepi", v katerih se s pomočjo hitre koncentracije vseh naših enot sovražnika kmalu uniči. Razumljivo je, da je pri takšnih premikih v prvi vrsti važna zveza, ker če je ni, potem je možno, da se v kakšnem kotlu skuha kakšna naša manjša kolona. Zapomniti si je treba, da da nes dolge kolone niso samo nemoderne, temveč tudi zelo nevarne, ker se v manevrskih borbah more uničiti njeno čelo, preje nego se začenja razvijati za borbo. Verjetno je vsem znano, da je jugoslovanska vojska alužba predvidevala kolono cele divizije, ki je štela 25.000 mož. Ta kolona, ki je bila po predpisih dolga okoli 25 km ali vojaško povedano 1 dan marša, se je vlekla kot klobasa, nepremična, negibčna, nesposobna za manevrsko borbo. Taka kolona je za danes nemoder na, zastarela in za borbo nepraktična. Zaradi tega je ne smemo nikdar uporabljati - danes je moderna široka, raztresena, pahljačasta formacija, kateri se odpirajo široke manevrske možnosti.

7./ S tem, da bomo formirali male, specialno oborožene udarne /jurišne/ edinice, od najmlajših, najbolj zanesljivih in najbolj izvežbanih borcev kakor

tudi s tem, da v operativnih edinicah ne zadržujemo starejših ljudi, kateri nimajo dovolj fizične kondicije in sposobnosti za dolge marše.

8./ S tem, da vsakodnevno izpopolnjujemo svoje strokovno vojaško znanje in dvigamo znanstveni nivo naše vojske. Vsak član narodno osvobodilne vojske mora biti danes v prvi vrsti borec, brez ozira ali je vojaški ali politični funkcionar ali pa navaden borec. Ne smemo lenuhariti in se zapustiti, vedno se moramo izpopolnjevati. Moramo postati mojstri vsega orožja in dobri voditelji edinic.

9./ S tem, da se na pokretnih dobro zavarujemo s pomočjo delov za zavarovanje /predhodnice, pobočnice in zaščitnice/, katere vržemo na odgovarjajoče razdalje. Pri tem moramo paziti, da te dele pošljemo tudi v tiste smeri, na katerih ni izgleda, da bi se pojavil sovražnik. To pomeni, da moramo predvidevati za sebe vedno najnepevoljnejšo situacijo. Mič ne sme mo prepustiti slučaju. Moramo se vedno izogibati ne marnosti, lahkomišelnosti, prevelike sigurnosti in lažnih predpostavk. Le tako se bomo izognili sovražnemu presenečenju.

10./ S tem, da bomo med našimi enotami vršili teknovanje v tem; katera enota more izdržati daljšo maršo, katera enota bo isto pot prehodila v krajšem času, katera bo marš bolje organizirala itd., ravno tako tudi s tem, da bomo med samimi borci vršili tekmo v obvladovanju terenskih ovir, v hitrem postavljanju orožja na položaj, v pripravi istega na strel itd.

11./ S tem, da stalno zasledujemo sovražne premike, zavarovanja, ogledovanja in način borbe, to se pravi, da stalno proučujemo njegovo taktiko. Edino s spoznavanjem sovražnikave taktike bomo v stanju se uspešno mu zoperstaviti in ga tolči z njegovo lastno taktiko.

12./ S tem, da bomo v naših borbenih edinicah čim bolj zreducirali za borbo nesposobno ljudstvo /kakor so bataljonski, brigadni, divizijski propagandisti s svojimi tehnikami, nepotrebni intendanti s svojimi vrečami, administratorji s svojim arhivom/.

13./ S tem, da bomo imeli razmeščena po terenu skladišča za municijo in druge potrebščine. Na ta način olajšamo oskrbovanje edinic s potrebnim materialom.

14./ S tem, da zaposlimo nam naklonjeno ljudstvo za razne pomožne službe, kot n. pr.: prevoz hrane, municije, ranjencev in podobno.

15./ S tem, da organiziramo najboljšo zvezo med našimi posameznimi edinicami in odseki, kakor tudi, da pojačamo našo obveščevalno službo.

16./ S tem, da bomo vedno težili, da posamezne so
vražne kolone na odprtem terenu posamič tolčemo, ka-
kor tudi, da ne dopustimo, da bi bili mi posamič napa-
deni.

17./ Končno, da se učimo na lastnih napakah, kakor tudi na napakah drugih naših edinic. Najboljše je da jih sploh ne delamo, ampak da se učimo na napakah našega sovražnika. Lastne napake je treba po končanih akcijah na konferencah odkrivati z namenom, da bi se odpravile. Lastne dobre poteze je treba še na prej izpopolnjevati in izkoriščati.

Še na razne druge načine lahko izboljšamo maneversko sposobnost ter povečamo udarnost naših edinic. Vsem našim funkcionarjem mora biti danes prva skrb: dvigniti maneversko sposobnost in ofenzivni duh naše vojske. Na ta način bomo povečali borbenost in udarnost. S hitrim in odločnim manevrom bomo izvedli močne koncentracije in s tem z manjšimi žrtvami dosegli večje uspehe. Danes, ko smrtno ranje na nacistično švabobranska zver krvavi v svojem brlogu, moramo podesetoriti svoje udarne in na noben način ne smemo dopustiti, da bi dvignila glavo ter nam s svojimi smrtnimi drgeti nanesla kakršne koli izgube.

Najvažnejša stvar pri dviganju maneverske sposobnosti naše vojske pa mora biti: Čeprav smo danes redna vojska, vendar ne smemo pozabiti naše stare, partizanske taktike. Danes moramo kombinirati taktiko redne vojske s taktiko partizanskih odredov. Ka dar sovražnik napada, ga moramo z manjšimi silami stalno vznemirjati in mu z držnimi ofenzivnimi akci

jami na bokih in v zaledju povzročiti izgube, mu rušiti komunikacije in mu kvariti načrte.

Sedaj moramo biti bolj, kakor kdajkoli poprej udarni, drzni, ofenzivni. Naša vojska mora postati modernejša, močnejša in bolj strokovno izvežbana. V do sego tega mora imeti čimveč manevrske sposobnosti, mora biti čim bolj gibčna in pokretna.

Naša vojska bo to lahko dosegla, ker za njo ni nobena stvar nemogoča.

Majör Dular Janez:

OCENA SITUACIJE IN ODLOČITEV

Pri vsaki taktični nalogi je najvažnejše, da pravilno ocenimo situacijo, ker brez pravilne ocenitve situacije se ne moremo niti pravilno odločiti, še manj pa izdati pravilno zapoved. Zato je predpogoj pravilne ocene situacije, da dobljeno zapoved pozorno prečitamo in v skico točno vrišemo lastne in sovražnikove sile z označbo časa.

Tu moramo razlikovati dokazane sovražnikove sile od onih, za katere samo domnevamo. Te zadnje označimo na skici z vprašanjem. Sovražne sile navadno vrišemo z rdečim, naše pa z modrim svinčnikom. Lahko pa oboje označimo z navadnim mehkim svinčnikom, z razliko, da je položaj naših enic črtkan, sovražni kovih pa samo obrobjen. Če pa imamo dovolj časa je priporočljivo, da naredimo skico in vrišemo samo ono kar nas zanima pri oceni situacije.

Neapačno bi bilo, ako bi po površnem prečitaniu dobljene zapovedi takoj nekaj zaključili in naredili odločitev. Zaradi tega bi verjetno taktične elemente /vojska, zemljišče, čas in vreme/ in podatke ogledovanja sodili pristransko in si jih tolmačili tako, kot ugaja nam, oziroma naši odločitvi. Ako bi poročila o sovražniku soglašala z našo takojšnjo odločitvijo, bi bili zadovoljni; če pa ne bi soglašalo

potem bi jih odvrgli kot neresnične in zaključili, da je ogledovanje zopet enkrat popolnoma odpovedalo. Tako ni pravilno.

Pravilno je torej, da iz vseh danih in prihajajočih poročil o sovražniku skušamo videti njegovo namero, katero potem preprečimo na način, ki bo najbolj neučoden za sovražnika. Nikoli si ne smemo prilaščati povoljnejših okolnosti, nego moramo vedno za nas predpostavljati vse najneugodnejše.

Ni enostavno iz nejasnih in nasprotujočih si poročil razbrati pravilno. Posebno oprezni moramo biti pri obvestilih, ki jih dobimo preko civilnih oseb. Upoštevati moramo vedno osebnost tistega, ki nam javlja. Vprašati ga moramo ali je to sam videl, ali je čul od drugega, ali pa vse to sloni na kakšni izmišljeni predpostavki.

Ko smo situacijo točno proučili in jo vrisali v karto, točno prečitamo še enkrat besedilo lastne naploga in si jo dobro zapomnimo.

Šele sedaj preidemo k oceni situacije.

Ocena situacije

Ta scena sestoji iz vrste razmišljanj in prevdankov. Da bi ta razmišljanja čimprej končali, se priporoča to miselno delo urediti po usvojenih glediščih, ki jih bomo navedli. Za razmišljanje ni šablon, ker iz vsake osebnosti situacije zrastejo nova gledišča. Ponavljanje že dane situacije ne spada v oceno.

Iz dane situacije preidemo k njeni ocenitvi. Na oceno situacije vplivajo:

1. naše edinice
2. sovražnikove sile
3. zemljišče
4. čas,
5. Vreme in
6. Slučajnosti

1./ Naše enote

Ugotoviti moramo v kakšnem odnosu do dane naloge so naše sile. Kje so posamezne naše edinice? Ali so proste, ali jih morajo nadomestiti druge edinice? Kakšno je razpoloženje in stanje naših sil? Stanje oborožitve, municije pogonskega materiala, vprežne živine, vozil in prehrane. Kdaj bodo posamezne edinice prispele na določeno mesto? /Tu je treba narediti preračun časa, pri katerem moramo upoštevati poleg terena tudi vremenske prilike in dobo dneva. /Kaj so naše edinice že do sedaj naredile v korist dane naloge? Ali so sosednje edinice proste ali na počitku? Če so, ali moramo računati na njih pomoč? Upoštevati moramo vse to, kar lahko ugodno in neugodno vpliva na izvršenje dobljene naloge.

2./ Sovražnikove sile.

Podatki o sovražniku so delno razvidni iz dane naloge, delno pa jih dobimo od obveščevalne službe in ogledniških patrol, ki jih stalno pošiljamo v ogledovanje. Ugotoviti moramo, oz. sklepati.

Kje je sovražnik, odnosno kje bi sedaj utegnil biti? Pri tem moramo upoštevati teren, čas in vremenske prilike. Kje so njegove sprednje edinice in kje rezerve? Kje so najbližje sovražne edinice, ki bi lahko prišle tej na pomoč? Upoštevati moramo tudi bližnja sovražna letališča.

Ko ocenjujemo moč sovražnika, moramo upoštevati njegovo številčnost, razpored sil, oborožitev in moralo. Predvidevati moramo možnost ojačanja sovražnika in v kakšnem času lahko prispe pojačanje. Ali je sovrážna pehota motorizirana? Moralo sovražnika ocenimo na podlagi izkušenj, ki jih imamo do sedaj z njim in po delovanju sovražnika. Sovražnik z visoko moralo je vedno aktiven in išče stalno prilike za borbo. Neprestano pošilja patrole in njegov ognjeni učinek je miren; ne reagira na vsak strel in strelja samo takrat, kadar se pojavi siguren cilj. Sovražniks slabo moralo je neaktiven, vsaka naša patrola ga vznemiri in takoj odpre ogenj brez načrta.

Pri ocenitvi moči sovražnika moramo pogledati, kako je z vremenskimi prilikami in dnevno dobo v od

nosu na sovražnika. Ali je teren za sovražnika ugoden ali ne? Kakšni so odnosi prebivalstva do sovražnika? Vse te podatke v pogledu moči sovražnika vzpo redimo z našo močjo in pridemo do zaključka, kdo je močnejši, oz. v ugodnejši situaciji.

Oceniti moramo tudi kaj dela sovražnik. Sovražnik je lahko v obrambi in se utrjuje. Lahko se pripravlja za napad in ogleduje, vrši napad samo na našem sektorju ali splošno ofenzivo.

Iz vseh teh podatkov o sovražniku sklepamo njegove namere, ki jih verjetno ima. Vedno pa moramo upoštevati za nas najneugodnejše slučaje. Iz grupacije sovražnih sil, iz delovanja avijacije, artilerije in drugih rodov vojske lahko zaključimo ali mislimo napadati, se braniti, nastopati ali odstopati.

3./ Zemljišče.

Ocena zemljišča je posebno važna glede premika borbe, zased, fortifikacijskih del, miniranja in stano vanja. Zaključke naredimo iz konfiguracije /oblike/ zemljišča, vodovja, poraščenosti in objektov na zemljišču.

Za premik je najboljša ravnina, kjer nimamo nagibov. Na ravnini so boljše poti in velika preglednost /če ni gozdov/ nas varje sovražnikovih presenečenj. Ima pa tudi slabe strani: ne nudi nam kritja od sovražnikovega pogleda in zrna, nima opazovalnic in dobrih položajev v slučaju napada.

Visoko hribovito zemljišče otežuje premik, na njem ni mogoč razvoj velikih front, ima slabe poti in tu imamo možnost sovražnikovih presenečenj. Na takšnem terenu moramo polagati veliko važnost na opazovalnice, prehode in soteske.

V borbi ima zemljišče važno vlogo, še bolj v obrambi kot v napadu.

Če imamo nalogo napadati, moramo oceniti sovražne položaje kot tudi naš izhodiščni položaj. Kaj ocenimo pri posameznih položajih? Ali je položaj dovolj globok in širok za edinico, ki ga zaseda? Kakšna je zveza po fronti in po globini med posameznimi deli položaja? Katera je najvišja točka položaja, katera je taktično najvažnejša - ključ do položaja?

Ali so krila odprta ali zavarovana? Načrt ognja, kje so stiki in odporne točke? Kakšna je preglednost in brisan prostor med položajem, kakšni so pristopi k položaju, katere smeri vodijo na položaj in kakšne so v pogledu kritja? Ali so na položaju dobre opazovalnice in kje so verjetni položaji artilerije? Iz vsega tega zaključimo, kje je sovražnikov položaj najbolj občutljiv in se odločimo za glavno smer napada.

Pri obrambi položaja moramo imeti v vidu sledeče: kje so verjetne smeri sovražnikovega napada in če zapira položaj te smeri? Ali imamo dovolj časa, da položaj pravočasno zasedemo in kakšni so prihodi na položaj? Ali je položaj dovolj velik za edinič, katera ga poseda? Ali so na položaju dobre opazovalnice in dobri artilerijski položaji? Kakšen je brisan prostor pred položajem? Koliko časa imamo na razpolago za fortifikacijsko ureditev položaja? Ali so krila naslonjena, odnosno kako naj jih zavarujemo? Kako je položaj prehodan po fronti in kakšna je zveza s pozadjem? Ali je sam položaj pokrit zaradi opazovanja iz zraka in zemlje? Kakšno je zemljišče pred položajem.

4./ Čas. Ocena časa je zelo važna, pri reševanju dobljene naloge in zato moramo biti zelo previdni pri njegovem proračunu. Pozabiti ne smemo potreben čas za pripravo samega pokreta ali akcije in upoštevati nekaj časa tudi za nepredvidene dogodke za časa pokreta oz. same akcije.

5./ Vreme

Na izvršenje dobljene naloge vpliva vreme kot letna doba /pomlad, poletje, jesen, zima/, kot doba dneva /dan in noč/, kot atmosferske prilike /dež, veter, sneg, snežni zameti/. Vedno moramo upoštevati takšno vreme, ki je ali bo verjetno na dan izvršenja naše naloge. Če je verjetnost spremembe vremena, moramo upoštevati ono, ki je za nas manj ugodno.

6./ Slučajnosti.

Slučajnosti ne moremo niti predvidevati niti oceniti. Zato moramo zaradi izključenja slučajnosti oceniti situacijo vedno pesimistično, to je: pod naj

slabšimi okolnostmi za nas.

Ako izjemoma pridemo do zaključka, da so dogodki prehiteli dano nalogo, si postavimo v smislu višjega vodstva novo nalogo. Seveda takšno odstopanje od naloge bo samo izjemno.

V našem načinu bojevanja se bo dogodilo, da ne bomo dobili točne naloge, ampak bolj splošno. V tem slučaju si v toku nadaljnega razvoja situacije postavimo nalogo, ki bo v smislu višjega vodstva odgovarjala trenutni splošni situaciji. Potrebno je, da smo iniciativni.

Odločitev

Odločitev je rezultat vseh, v oceni prinesenih zaključkov, ki jasno kažejo, kako bomo sovražnikove namere najučinkovitejše preprečili in izvršili svojo nalogo.

Odločitev mora biti kratka, točna in jasna. Oklevanje in polovičarstvo dovedeta vedno do neuspehov. Pogojne odločitve, takozvani poizkusi, niso dovoljeni. Postopati moramo pogumno in stremljenje za lastno sigurnostjo moramo podrediti stremljenju za uničenje sovražnika. Od odločitve, ki smo jo enkrat naredili, brez taktičnih razlogov ne odstopamo.

Odločitve nikdar ne utemeljujemo. Ne zamenjati s tem, da se pri taktičnih nalogah v šoli zahteva vedno odločitev z utemeljitvijo. V tej utemeljitvi se na kratko navedejo prevdarki, ki so nas dovedli do odločitve.

Zavedati se moramo tega, da bomo naredili večjo napako, če bomo kaj opustili ali zamudili kar se od nas zahteva, kot če bomo pogrešili v pogledu sredstev.

-----0-----

BODIMO SKRAJNO BUDNI, STALNO PRIPRAVLJENI NA
BORBO IN VESTNO ORGANIZIRAJMO ZAVAROVANJE.

Poročnik Milačić Mojsije:

GLAVNE KARAKTERISTIKE BOJEV V GOZLU

Današnji način borbe zahteva poleg vsega drugega še ogromno znanje, izkušenj in iznajdljivosti. V stalni borbi, ne samo z ljudmi, ampak tudi z naravnimi ovirami in pogoji borbe, se je razvil borec v mojstra borbe. Zlasti naš partizan, ki je bil največkrat navezan takorekoč sam na sebe, brez najosnovnejših sredstev, je moral znati najti rešitev za vsako časovno in krajevno situacijo. In našel jo je; v odlično pomoč pri tem pa mu je bil njegov najtesnejši stik z naravo, v katero se je vživel do njenih zadnjih tajen. Priroda mu je bila vedno mogočna zaščitnica.

Med zunanjimi oblikami površine prirode je partizanu gotovo vedno najljubši gozd, ki mu je postal skoro domovanje. Ta mu je pomagal, da je lahko neopaženo napadal sovražnika, pomagal pa tudi tako, da ga je v sili in stiski sprejel vase, ga skril in rešil pred zasledovanjem krviželjne fašistične zverine.

Toda danes je vodja majhne partizanske skupinice komandant divizije, tedanji njegovi borci pa komandanti brigad ali bataljonov, opremljeni so z moderno tehniko in orožjem ter razpolagajo z urejenimi edinicami. Pa ne samo razpolagajo, ampak tudi odgovarjajo za njo, zato morajo mnogo znati in mnogo misliti. V tistem gozdu, kjer je včasih brez vodnika, brez špeciálke in brez kompasa vodil svoje patrole mora danes razporejati divizijo ali brigado z vsemi njenimi enotami, mora vse predvideti in urediti tako da bo imel uspeh in to v borbi, ki je del tiste vojne, kateri zgodovina sploh ne pozna primera, kar se tiče zanonatosti in vsestranosti uporabe telmičnih sredstev.

V nadaljnjem bom poskusil pojasniti glavne karakteristične črte borbe v gozdovih, ker imajo gozdovi, kot važen sestavni del zemljišča, močan specialni vpliv na borbo. Te misli sem utemeljil na izkušnjah

vsakdanjih premikov in borb naših enot ter jih podkrepil s posameznimi splošnimi načeli onih današnjih najmodernejših vojsk, s katerimi že skupno nastopa naša NOV.

Preden pa si ogledamo sam način borbe v gozdu, moramo poznati vsa ona svojstva gozdov, ki imajo znan ten vpliv na način borbe in s tem seveda vplivajo na komandantove odločitve. Pečali se bomo pri tem samo z večjimi gozdnimi kompleksi, ker imajo mali gozdički samo lokalni, ozek vpliv na borbo.

a/ Pokritost je osnovna karakteristika gozdnih površin, ona zelo otežuje preglednost in s tem tudi možnost orientacije. Zato pri premikih skozi gozdove, zlasti nočnih, karta in kompas, če se prvič pomika mo skozi, ne zadostujeta, ampak si mora vsak komandant za vsako ločeno kolono preskrbeti dobrega vodiča. Pokritost zelo otežuje ogledovanje, vsa teža ogledovanja pada v glavnem na pehoto, ki s svojimi napreji in v stran potisnjenimi ogledniškimi edinicami varuje glavnino pred presenečenjem. Avijacija in ko njenica tega posla z uspehom v gozdu skoro ne moreta opraviti.

b/ Drug močan vpliv je omejeno število potov in neprehodnost izven poti, kar velja zlasti za artilerijo in vozove. Edinice so prisiljene uporabljati maloštevilne gozdne poti, ki so navadno še v zelo slabem stanju ter tako nastopi potreba delitve edinic v več manjših kolon.

c/ Negativno vpliva tudi to, da je ognjeni učinek zrna zelo oslavljen; to velja zlasti v gozdovih z debelimi debli, kjer se zona neposredne borbe zelo zoži.

d/ Organizacija zveze je spojena z mnogimi težkočami, ker je najsigurnejša in najtežje nadomestljiva zveza - to je zveza s pogledom - največkrat izključena. Uporaba materialnih sredstev zveze zahteva veliko količino materiala, zlasti pri telefonu, optična signalna sredstva pa se le redkokdaj lahko uporabljajo. Na ta način otežkočena zveza kvarno vpliva na hitrost in sodelovanje posameznih kolon.

Pokritost, slaba preglednost in slaba možnost o-

rientacije, maloštevilne in slabe poti, otežkočeno ogledovanje in težavna zveza ter še mnogo drugega, povzroča, da je presenečenje v velikih gozdovih možno in celo lahko izvedljivo, kakor tudi to, da sonjagove posledice znatno večje kot sicer. Vse to ustvarja pri posameznikih in pri edinici občutek osamljenosti in nesigurnosti. Zato je dolžnost vsakega starešine, da razvije popolno iniciativo in da čvrsto drži v svojih rokah edinico ter da stalno kontrolira pravilno izvaževanje premika in disciplino na njem.

Glavna nosilec borbe v gozdu je pehota. Artilerija, ki ima v borbi zaradi moči svojega ognja vedno eno glavnih vlog, mnogo izgubi na svoji moči zaradi že naznačenih lastnosti gozda, ter je njena uporaba, organizacija in poveljevanje z njo v mnogočem zelo težavno. Posebno zaradi težke zveze s pehoto ona ne more dati vsega tistega, kar da v normalnih prilikah. Dalo konjenice in avijacije je zelo otežkočeno radi pokritosti, konjenice tudi radi slabe prehodnosti. Uporaba oklepnikov /tankov/ in ostalih specialnih borbenih sredstev je odvisna od stopnje prehodnosti gozda. V mladem gozdu na ugodnem terenu bo uporaba tankov nujna.

Iz vsega tega lahko zaključimo, da je vpliv gozda na izvajanje operacij negativen, v kolikšni meri, pa je odvisno od vseh že navedenih pogojev. Potemta kem ni mogoče konkretizirati vseh slučajev in postopkov borbe v gozdu, toda oglejmo si splošna načela, na osnovi katerih mora vsak starešina razviti svojo iniciativo in prilagoditi svoj načrt po odgovarjajoči situaciji.

Poglejmo, kaj vse je treba predvideti za premik skozi gozd, bodisi podnevi, bodisi ponoči.

Premik skozi gozd mora biti vedno dobro pripravljen. Enote morajo biti pred premikom spočite in že pred določenim časom za odhod na svojih mestih pripravljene tako, da na dani znak takoj krenejo, da nebi nastali škodljivi zastoji. Sam premik mora biti dobro zavarovan in to: če gre za manjši gozd, ne sme glavnina kreniti preje, predno ne dospejo pred

hodne enote na nasprotni rob gozda. Vsa pota, preseke, poseke, jase in lazi morajo biti dobro pregledani, ker so to najprivlačnejša mesta za manjše zasede. Enote morajo vedno uporabljati krožno zavarovanje. Varovalni oddelki so toliko odmaknjeni, da je še možna zveza s pogledom, pri manjših edinicah je ta razdalja vsaj 100 metrov.

Pri prehodu skozi gozd podnevi, moramo najprej dobro pregledati vse dohode v gozd. Zaradi slabih potov bo često potrebno, da se pomikajo edinice v več kolonah in določenih razdaljah, ki pa naj bodo po možnosti čim manjše radi lažjega vzdrževanja zveze. Kazen tega pa morajo biti posamezne kolone tako sestavljene, da je vsaka od njih sposobna, da se samo stojno bori; zato so jim dodani težki minometi, posamezna artilerijska orožja in specialna sredstva. Pred premikom in v toku samega premika je treba dobro opazovati nebo! Zaščitne oddelke je treba opozoriti na to, da obstoji možnost, da se po vrhovih dreves lahko skrivajo posamezna avtomatska orožja, ki imajo namen ovirati naš premik.

Kadar nameravamo izvršiti premik ponoči, je potrebno, da še za dne pregledamo vse poti, po katerih se bo pomikala edinica. Nočni pohod se v marsičem razlikuje od dnevnega, zato je treba zlasti poskrbeti, da se zveza čimbolje uredi. Vse starešine morajo biti podrobno upoznani z organizacijo izvrševanja premika in mora vsak v svojem delokrogu predvideti vse potrebno. Zaščitni oddelki se ponoči pomikajo v manjši oddaljenosti. Za zavarovanje artilerije in zalednih enot se odrede posamezni strelski vodi ali desetine. Marševska disciplina mora biti izvedena do skrajnosti, ne sme biti nikakega ropota ali prižigavanja luči. Če je le mogoče, se pri nočnih pohodih ne dajejo odmori, zlasti ne daljši; pri krajših mora vsak starešina strogo kontrolirati, da nebi kdo zaspal ali zaostal. Nihče ne sme brez vednosti starešine ločiti od kolone. Vsaka enota mora strogo paziti na zvezo pred in za seboj, zveza sama se mora strogo kontrolirati. Za posamezne točke se komandant odredil kontrolne dežurne ali druge,

slične organe, ki bodo kontrolirali ali urejali premik. V gozdu so vedno možne manjše zasede, zato je treba iti vedno zelo previdno.

Oglejmo si sedaj glavne značilnosti napada in obrambe v gozdu.

Napad. Nosilec borbe v gozdu je, kot smo že rekli pehota. Borba v gozdu se vodi na majhnih oddaljenostih od sovražnika in obstoji iz borbe za obvladovanje dohodov v gozd, iz borbe v gozdu samem, kamor vključujemo tudi borbo za obvladovanje posameznih odpornih točk in končno, iz borbe za izhode iz gozda.

Pri tem mora komandant v svojem načrtu - zapovedi - razporediti sledeče:

Koncentracijo artilerijskega in težko pehotnega ognja na posamezne dohodne točke v gozdu.

Podporo pehote s tanki.

Odstranjevanje ovir /žičnih in minskih polj, zasiek itd./, možnost prehoda, za kar odredi posamezne edinice s to posebno nalogo.

Ogledovanje potov, presek, čistin in jas in zavarovanje istih.

Neprekinjeno zvezo med posameznimi deli edinice in način vzdrževanja odrejene smeri nastopanja.

Razdelitev rezerve in ognjenih sredstev.

Organizacijo poslov v zalednih edinicah.

Pred napadom je potrebno potrebno dognati, če ni mogoče gozd pregost in ne dovoljuje razvijanja cele edinice za borbo ter je zato potrebno deliti jo na več samostojnih kolon, ki morajo biti pojačane z minometi, artilerijskimi orožji in inženjerskimi od delki, da so sposobne za samostojno borbo. Potem, ko so obvladani dohodi v gozd, prodiramo skozi notranjost z močnim sprednjim in stranskim zavarovanjem, pri čemur pa je nujno, da medsebojna zveza neprestano funkcionira. Predno izbijemo na večje jase in laze, je treba edinicu zbrati in si dobro ogledati teren, ker so ^{to} tista mesta, kjer obstoja nevarnost vz dolžnega ognja. Pri napadu in sploh pri vsaki borbi v gozdu je treba poslati manjše skupine brzo strelcev, da napadajo bočno in v hrbet sovražnika, kar ima močan efekt, ki je še ojačen vsled nepregled

nosti. Na primernih drevesih bo sovražnik postavljaj posamezna avtomatska orožja, na kar je tudi treba paziti. Kadar naletimo na kako močnejšo odporno točko, moramo isto obiti bočno, jo obkoliti in nadaljevati z napredovanjem tako, da čimpreje pridemo do nasprotnega roba gozda. V uničevanju teh točk sodelujejo minometi, artilerija in rezerve, medtem ko mora stremeti glavnina vedno za tem, da čim preje obvlada nasprotni rob gozda. Večkrat bo potrebno privleči posamezna artilerijska orožja v neposredno bližino in z neposrednim streljanjem uničiti bunkerje in močnejša odporna gnezda. Na splošno mora biti v gozdu ogenj čim močnejši, zlasti iz avtomatskega orožja in brzostrelk in je prodiranje pod varstvom te ognjene zavase postopno.

Pehota mora napasti sovražnika vedno v bok in hrbet. Čelne skupine morajo biti med seboj močno povezane. Vsa avtomatska orožja morajo biti v toku celega nastopanja v pripravnosti tako, da je v trenutku mogoče odpreti ogenj. Nastopajoči oddelki morajo biti energični in morajo tedaj, ko pridejo v stik s sovražnikom, z energičnim jurišem in bombami razbiti sovražnika. Razbitega sovražnika je treba goniti brez oddiha in mu ne dati prilike, da se zbere. Za časa borbe v globini gozda mora biti zveza med pehoto in artilerijo neprekinjena, ker mora artilerija sproti uničevati vsak močnejši sovražnikov odpor. Minometi, deli artilerije ali oddvojena artilerijska orožja neposredno spremljajo strelski stroj in se dodeljujejo pehotnim enotam, bataljonom in četam. Rezerve se pomikajo tik za svojimi enotami, tako, da so sposobne takej vstopiti v borbo v slučaju sovražnikovega protinapada.

Če razpolagamo v napadu s specialnimi borbenimi sredstvi, /tanki itd./, jih bomo uporabljali v odvisnosti od prehodnosti gozda, t.j. po poteh presekah, jasnih in lažjih. Boki in hrbet morajo biti dobro zavarovani s posebnimi enotami za zavarovanje in ogledovanje; artilerija se mora vedno, kljub pehotnemu zavarovanju, sama še posebej zavarovati. Če je gozd močvirnat ter se v njem posamezna barja ali jezera,

napredujemo v raznih smereh z oddeljenimi kolonami, ki pa so sposobne boriti se samostojno. Bataljoni in čete se pojačijo s specialnimi skupinami brzo-strelcev in pionirjev /jurišnih/. Artileriji in težkim minometom dodelimo pehoto in pionirske oddelke v svrhu zavarovanja, utrjevanja in popravljanja poti. Na takem terenu je treba zlasti paziti na zavarovanje bokov in hrbita. Kjer teren vsled slabe prehodnosti ne dovoljuje premika, so dolžne posebne pionirske enote, zavarovane z deli pehote, v najkrajšem času popraviti ali narediti pot za nadaljevanje premika. Nikdar ne smemo dovoliti, da se skozi gozd pomikajo posamezni ali skupine, ki niso sposobni za samo obrambo.

Obramba v gozdu mora imeti značaj krožne obrambe, v kateri primerni gozdni predeli tvorijo močne utrjene vozle, ki so sposobni tudi za izvršitev proti napada. Komandant bo postavil borbeno črto tam, kjer bo mogel najboljše izraziti moč ognja in kjer ne bo izpostavljen ogledovanju sovražnika, /normalno rob gozda/. Borbena črta zavisi od zemljišča ter je lahko pomaknjena več ali manj v notranjost gozda. V notranjosti in zlasti na bokih se izpremene vsa križišča, preseke, jase in tako dalje v mitraljezka in protitankovska gnezda ter položaje za ostrostrelske skupine. Na primerno visoka drevesa postavljamo oglednike in avtomatska orožja. Vse poti, jase in prehodi morajo biti pod močnim vzdolžnim ognjem avtomatskega orožja, minometov in artilerije. Vsaka odporna točka se ogradi z močnimi pregrajami iz podrtega drevja in žice, toda vedno tako, da branilcu dovoljuje protinapad in da ne zmanjšuje moč ognja.

Vsak komandant je dolžan čimbolj izkoristiti one lastnosti gozda, ki gredo v korist obrambe; posluževal se bo zlasti debelih debel, miniranih zased itd. Vsa obrambna dela morajo biti dobro maskirana. Artilerija ima v obrambi nalogo, da tolče z močnim ognjem zlasti dohode k gozdu. Posamezna artilerijska orožja in minometi z bočnim ognjem tolčejo dohode k gozdu in s posrednim streljanjem pomagajo pehoti v notranjost gozda s tem, da tolčejo križišča,

čistine itd. Rezerve imamo blizu važnejših križišč, večjih jas in presek. Vsak komendant mora vedno imeti svojo edinico pripravljeno za protinapad. Zlasti moramo zavarovati ven strleče gozdne predele, ki jih redno skuša sovražnik najprej osvojiti. Te predele zavarujemo z ojačenimi ovirami, ki jih moramo kriti z bočnim ognjem. V ožinah med barji in jezercami se obrambna črta nahaja za robom istih, posamezni otočki in primerne točke pa se močno utrdijo v mitraljezka gnezda in bunkerje. Vsi objekti, ki nam morejo kakorkoli služiti, se izkoristijo za ovire. Pre delom, ki so zaradi zavarovanja pomaknjeni naprej, se točno odrede pota za unik v slučaju močnejšega sovražnikovega pritiska.

To bi bila v kratkem načela, katerih se moramo držati pri napadu in v obrambi v gozdu.

Maj. Avšič Miha:

UTRJEVANJE

Obleka in obutev čuva človeka od vremenskih neprilik. Ravno tako čuva zaklon borca od sovražnega ognja.

Če pogledamo nazaj, kako se je ponašala okupatorjeva vojska na slovenskem ozemlju, vidimo, da je sovražnik, čim so začele pokati partizanske puške, začel okoli svojih postojank zidati obrambne zidove, zmanjševati odprtine na oknih, kopati strelske jarke izdelavati žične ovire, vse v cilju, da onemogoči iznenadni pristop do njegove postojanke in da očuva posadko pred partizanskim ognjem. Kolikor je partizansko orožje postalo močnejše, so tudi obrambna dela bila vse obsežnejša.

V prvem začetku partizanskega boja utrjevanje ni bilo potrebno. Takrat je vladalo načelo, iznenadno se približati sovražniku, udariti in se umakniti v popolnoma drugo smer. Danes, ko naše edinice drži-

jo položaje in vztrajajo na njih po cele dneve, je utrjevanje vse bolj pomembno in potrebno. Kolikor poteče več znoja pred borbo, toliko manj bo v borbi preteklo krvi. Fizični napor pri kopanju se bogato nagrade v borbi.

V zgodovini vojsk je dokazano, da je število žrtev na ukopanem položaju bilo sedemkrat manjše kot na neukopanem. Na dobro utrjenem položaju je sovražnikovemu ognju izločena samo glava in roke, dočim je na neutrjenem celo telo. Jasno je, da bodo žrtve veliko večje, a naš ogenj slabši in manj točen na neutrjenem položaju.

Za izdelavo zaklonov iz zemlje in lesa nam ni potrebno niti veliko časa, niti truda za zbiranje in izdelavo zaklona. Strokovno imenujemo to poljsko utrjevanje. Utrjevanje pri katerem pa se uporablja cement in železo, kot je n. pr. utrjevanje sovražnih postojank imenujemo stalno utrjevanje.

Dolžnost starešine je, da pred borbo čim bolj zmanjšajo prirodne nedostatke položaja in odrede mesta, kjer naj se pred položajem naredijo ovire ter da ukrenejo vse potrebno, da se na položaju zgradijo in uredijo čim boljši zakloni. Čim enota pride na položaj, je potrebno takoj oceniti čas, ki ga imamo na razpolago, za gradnjo teh del, nabaviti lopate in krampe v bližnjih vaseh in takoj pristopiti k utrjevanju.

Pri izdelavi se moramo vedno držati reda nujnosti. Najpreje moramo izdelati strelske zaklone, nato ovire na najverjetnejših smereh sovražnikovega prodiranja. Zlasti je treba misliti na izdelavo aktivnih in pasivnih ovir napram oklepnim vozilom. S kombinacijo min, prekopov in zasek težimo, da zapremo vse smeri, po katerih bi se lanko približali oklepniki in avtomobili.

V prvi vrsti koristimo prirodne zaklone /drevo, grmovje, jame, hiše, kamenje/. Te zaklone je potrebno s časom izboljšati, kar lahko dosežemo z malim trudom.

Najčešča napaka, ki smo jo opazili pri utrjevanju je, da so zakloni nedovoljnega obsega. Niti se

ne izkoplje dovoljna globina, niti niso dovoljni nasipi. S strani najčesče ni nobenega nasipa, tako da je borec v zaklonu redno izpostavljen bočnemu sovražnemu ognju.

V vojaški knjižici "Utrjevanje" je povedano, koliko iznaša odpornost materiala proti puškinemu zrnu.

Zapomnimo si, da puška prebije kamen do 1/4 m, zemljo preko pol metra, a les še več. Pri zgradnji mitraljezkih zaklonov pa moramo povečati debelino gradiva radi male razpršitve zrn še za polovico.

Utrjen položaj, se po svoji zunanosti ne sme razlikovati od prejšnjega. Nasuto zemljo je treba pazljivo pokriti z vrhno plastjo dotičnega zemljišča.

Za puškomitraljeze, mitraljeze in minomete, na katere zlasti sovražnik koncentrira svoj ogenj, moramo kadarkoli je mogoče, izdelati dva pa tudi tri zaklone.

Z malim trudom lahko izdelamo lažne zaklone, ki imajo nalogo, da motijo sovražnika in privlačijo njegov ogenj. Njihova globina ne more biti večja od 10 do 15 cm. Po zunanosti morajo nuditi videz pravega zaklona.

Pri izdelavi zaklonov na peščenem zemljišču, kjer se zemlja rada usiplje, je potrebno, zemljo pri kopanju obložiti. Za obložitev izkoriščamo bolj trd material /protje, kamenje, deske, kolje in drugo./

Nasipe pri zaklonih, ki so narejeni iz kamna, oblagamo z zemljo. Špranje med kamenjem moramo dobro zadelati, ker bi sicer med njimi zrno lažje prodrlo. Obložitev je potrebna tudi zategadelj, ker največ ran povzročajo baš delci kamenja.

Ovire pred položajem se pri nas vse premalo izdelujejo. Večkrat smo mišljenja, da ni materiala na razpolago, ali to ne drži. Z malo količino žice se da napraviti nizka ovira, ki jo lahko dobro skrijemo v travi, snegu, ponoči na vsakem terenu. Posebno lahko izdelamo žične ovire v gozdovih, sadovnjakih, v nogradih, v vaseh in ob vodan /potokih in rekah/. Na takem terenu ni potrebno zabijati kole, temveč se ži

ca lanko oplete okoli drevja. Žica naj ne bo več ko 10 do 20 cm nad zemljo. Vzemimo primer: Dolžina položaja je 300 metrov, a imamo na razpolago vsega 300 m žice. V tem slučaju je treba narediti oviro na tistem mestu, odnosno v tisti smeri, kjer je verjetnost sovražnega prodiranja največja. Oviro so seveda brez vrednosti, če niso dobro tolčene od našega ognja.

Iznajdljiv starešina bo vedno našel priliko kakor tudi čas, da bo svoj položaj utrdil. V napadu res ne pride toliko v poštev izdelava novih zaklonov ali v obrambi je skoraj rečno dovolj časa, da položaj utrdimo. V rednih vojskah borci na ramenu nosijo puško, a ob bedru lopatico, odnosno mali kramp; naša vojska se hitro približava redni vojski, pa mora tudi v tej smeri pokazati napredek. Na terenu je še dovolj pločevine, ki bi jo lahko uporabljali za izdelavo pionirskega orodja. "Kontenerji" bi se mogli prav koristno uporabiti za to.

Utrujenost ljudstva nikdar ne sme biti razlog, da bi pri zastankih, bodisi da napadamo ali se brani mo, ne izkoristili časa pred borbo za utrjevanje.

Kapetan Stanislav Pišljar:

INICIATIVA - ODGOVORNOST

Vsakodnevno slišimo: več iniciative v delu. To se ponavlja iz dneva v dan, kar pomeni, da se stanje ne popravlja in da na tem pomanjkanju iniciative še vedno bolehamo.

Postavimo se v vlogo zdravnika in preiščimo to našo bolezen in njene vzroke.

Kaj je pravzaprav iniciativa? Čisto po domače povedano, nič drugega kot odločnost, da takrat, ko smo prepuščeni samemu sebi, izvršimo neko nalogo ali dejanje, čeprav za to nismo dobili nobenega povelja ali pooblastila. Z drugimi besedami tudi, da nekaj po

polnoma samostojno odločimo in izvršimo.

Iniciativa mora biti seveda razumna, koristna in samo v pozitivnem smislu.

Današnja naša borba zahteva celega moža, zahteva iniciative od vsakega, zahteva ljudi, ki znajo misliti, videti, slišati, razumeti, da so neodvisni in da vztrajajo, vztrajajo...

Ni dovolj, da delaš, da si stroj, marveč razmišljaj in ustvarjaj. Ne čakaj, da te kdo stalno opominja in ti mora stalno govoriti o delu. Ne bodi samo suh iz vrševalec povelj. Ne glej v povelju samo suhe črke, temveč glej v njih življenje. Velika je razlika kako je povelje izvršeno. Ali je v to izvršenje vloženo kaj življenja in kaj iniciative ali nič.

Povelje včasih ne vsebuje vsega, kar je potrebno in sedaj zavisí od tebe, da sam presodiš, kaj je še treba in da napraviš pravilen zaključek. Tukaj se se daj pokaže tvoja iniciativa.

Podrejeni nikdar ne vpraša kako, marveč samo kaj naj dela. Naša borba pa je sedaj tako, da v večini slučajev ni časa za spraševanje kaj naj se dela, kaj šele, da bi vprašal, kako naj se dela. Vsakdo mora vzeti delo sam, saj ga je povsod več kot dovolj in da zagradi povsod, da bo šlo naprej.

Posebno važna je iniciativa v borbi. Nešteto je bilo in bo slučajev, kadar ne boš mogel pravočasno dobiti povelja ali pa se bo situacija tako spremenila, da bo povelje zastarelo. Jasno je, da boš moral sedaj sam odločevati o svojem delu in sicer v duhu splošne naloge za dosego končnega cilja.

Če v izvrševanju kake naloge prideš v situacijo da je ne moreš izvršiti/^{ali} da je momentalno ni potrebno izvršiti ali bi se drugače dalo boljše izvršiti, tedaj sam sebi odredi samostojno nalogo, ki pa bo v duhu naloge za dosego končnega cilja in katere izvršitvi se vržeš z največjo energijo,

Ne bodi ozek v svojem gledanju in ne reci: to je moje delo, drugo me ne briga. Iniciativa je ravno tista vzmet, ki ti nalaga, da vse vidiš, da vse popravljaš in usmerjaš proti končnemu cilju.

Poiščimo malo vzroke, ki ovirajo iniciativo! Kje

so, kje tiče? Prvo v človeku samem, v njegovi naravi in v njegovi vzgoji.

Čestokrat je bil kdo v situaciji, da bi moral sam odločevati. Razmišljal je, če to in to napravim, bi bilo zelo koristno, toda mogoče stvar ne bo najboljše izpadla ali starešina ne bo zadovoljen ali to ni napisano v povelju. Rezultat takega razmišljanja, pravzaprav omahovanja je ničla. In zakaj? Zato, ker se je bal odgovornosti, če se stvar ne posreči ali pa da nadrejeni mogoče ne bi bil zadovoljen z njegovim delom. Kakor vidimo, je strah pred odgovornostjo za posledico še en vzrok za pomanjkanje iniciative.

Vsakdo, ki na svojo roko nekaj izvrši, mora sprejeti tudi odgovornost za to delo. Zato iniciativa ni ravno lahka stvar in zahteva človeka, ki bo vsaki situaciji v vsakem oziru kos. Starešina, ki se boji odgovornosti ne more biti starešina, ker on ne bo vložil svojega duha in življenja v povelje, ne bo vložil nikake iniciative in povelje bo izvršeno toliko da se reče, da je izvršeno.

Tak starešina samo negativno vpliva na podrejene in take edinice nikdar ne bodo izvršile večjih dejanj. Tak starešina gre mimo mnogih prilik, ki bi jih lahko uspešno izkoristil, toda bojazen pred odgovornostjo je vzrok, da gre mimo njih,

Če nekdo povelje sicer izvrši, toda ni izkoristil položaja za doseg boljšega uspeha, kar bi lahko dosegel, če bi bil iniciativen, je treba smatrati, kot da povelja ni izvršil tako kot bi ga moral.

Drugi vzrok za pomanjkanje iniciative so nadrejeni starešine.

Nadrejeni starešine naj nikdar ne dela tisto, kar je dolžnost podrejenega, naj ga ^{ne}omejuje v njegovih pravicah, naj se ne meša v njegovo delo, ker s tem samo ubija avtoriteto mlajšega in pa tudi voljo do dela. Kot starešina moraš biti dober psiholog in kot tak moraš dobro vedeti, koga moraš priganjati k delu a koga ne. Ljudi, ki nimajo volje in katere moraš priganjati, često kontroliraj. Prisiljuj jih z dajanjem raznih nalog na delavnost. S tem ga boš na

vadil, da bo začel samostojno misliti in delati. Ker se bo hotel tega stalnega priganjanja in kontrole o tresti, bo našel rešitev v delu. In sedaj ga imaš tam, kjer si ga hotel imeti. Ko vidiš, da je enkrat začel sam delati, začni počasi s kontrolo popuščati in opazuj njegovo delo, da boš videl, ali bo šla stvar tudi sama naprej. Kakor hitro bi se stvar začela ustavljati vsled manjše kontrole, tedaj jo zopet popuščiš.

Iniciativo in odgovornost lahko razviješ samo s tem, da daješ mlajšemu čim več samostojnosti in svobode v delu. Zato ljudem, ki imajo iniciativo, dajati še več poleta in razmaha v delu, na široko mu odpreti vrata, da si bo dal duška. Pri tem paziti, da se njegova delavnost razvije v pravilni smeri. Kontrola nad njim vršiti čisto nevidno, ker očigledna kontrola bi takega človeka samo vezala. Biti mu moraš kot nekak dirigent, ki ga od daleč samo usmerjaš, on pa že sam najde pot in način za naprej.

Pri razvijanju iniciative moraš paziti, da se ta ne izobliči in ne razvije v kako bolno ambicijo, ki je bolj škodljiva, kot vse drugo. Zato si starešina in moraš razlikovati dobro od slabega.

Naravnost zločin pa bi bil, če bi kdo hotel zadrževati delo in polet človeka, ki gre s svojim zdravim in koristnim delom naprej. Tukaj ne gre za poedinca, ampak za našo veliko stvar.

Zato zavisi največ od starešine, njegovega pravičnega razumevanja in vzgoje, ker je on tisti, ki da je samostojnost v delu. Iz samostojnosti izhaja iniciativa in kdor je iniciativen, ta že ima sam po sebi čut odgovornosti. Kakor vidimo, je starešina tisti, ki je merilo za vse. Od njega zavisi, da bodo mlačnejši postali iniciativni in tisti, ki imajo iniciativo, da bodo dobili še večji razmah in polet.

Pred nami stoje še težke naloge, nešteto problemov, katere moramo že danes reševati, ker jutri bo prepozno. Ko dober poveljnik rešuje nalogo, predvidi v svoji rešitvi vse, kar je potrebno in prepušča slučaju mogoče samo 1 odstotek. Mi se ne smemo prepuščati slučaju, v naši nalogi, ki jo danes rešujemo, mo

ramo predvideti popolnoma vse, do najmanjše podrobno sti. Dogodki gredo z neznansko hitrostjo naprej in zato danes ni časa jadikavati in reči: to je težko, ono je težko. Danes je težko, jutri bo še težje. Zato ne odlašajmo, marveč naprej za delom in z delom.

Vsak dan ko končaš svoje delo, se malo zamisli, preglej v mislin svoje delo tega dne in se vprašaj: kaj sem dal danes za našo stvar? Ali sem dal res se be celega, ali bi dal lahko še več? In glej, da ne boš moral vzklikniti s tistim rimskim vojskovodjem - da našnji dan sem izgubil. Izgubil zato, ker od sebe ni sem dal vse tisto, kar bi moral in kar sem bil storiti dolžan.

Poročnik ing. Kavčič:

UPORABA MINERSKIH ENOT PRI NAPADU NA UTRJENO POSTOJANKO

Umetnost današnjega vojevanja temelji na čim te snejšem sodelovanju vseh rodov vojske. Še prav posebno to velja za minerske enote, ki so po svoji formaciji sestavni del inženjerije, katera pa prevzema čim dalje večjo važnost pri prehajanju naše vojske v regularno armado.

Sodelovanje inženjerije se prične že s samo pripravo za napad. Oficir inženjerec mora biti točno poučen o vseh podrobnostih sovražne postojanke, kar se tiče tehničnih zadev kot n. pr. minskih polj, nači na utrditve, žičnih ovir itd. tako, da more nuditi komandantu dragocene informacije in nasvete pri osnovanju načrta za napad.

Priprava in osnovanje načrta za napad

Minerski, oz. inženjerski oficir mora zbirati gotove podatke od:

a/ obveščevalne službe,

- b/ osebnege ogledovanja,
- c/ ekip za rekognosciranje.

Od obveščevalnih centrov mora inženjerski oficir dobiti vse potrebne podatke o sovražnikovi utrditvi, konstrukcija in način utrditve, debelina zidov posameznih bunkerjev in utrjenih poslopij v postojanki, podrobnosti o žičnih ovirah in drugih preprekah, o minskih poljih, zaminiranih objektih v postojanki itd.

Prejete podatke mora inženjerski oficir še izpolniti v kolikor je mogoče z osebnim ogledovanjem, s katerim prouči poleg splošnih ugotovitev tehnične ga značaja posebno še to, kar je važno neposredno za akcijo samo.

1. Najprimernejše prehode minerskih edinic do žičnih ovir, bunkerjev, minskih polj itd.
2. Ugotovi vse potrebne podrobnosti o žičnih ovirah in načinu napravljanja prehodov, ki je v teh prilikah najprimernejši.
3. Pri obsežnejših minskih poljih določi izhodiščne točke ter smeri prodiranja ekip za rekognosciranje.
4. Obseg in čas trajanja za izvršitev minerskih del, ki morajo biti izvršena še pred pričetkom napada /rekognosciranje minskega polja, postavljanje min za zavarovanje naših položajev itd./.
5. Potrebne ukrepe, ki jih morajo izvršiti minerske enote za slučaj sovražnega izpada, oziroma za slučaj našega umika /zaminiranje cest, mostov, komunikacij itd/.
6. Minerska dela po likvidaciji sovražne postojanke, kot razrušenje sovražnih bunkerjev, čiščenje zaminiranih poslopij, uničenje voznega parka /na postajah/ itd.
7. Eventuelna pomoč minerjev jurišnim oddelkom pehote v toku napada.

Poleg navedenih točk mora inženjerski oficir proučiti še stanje komunikacij do izhodiščnih postojank, možnost usposobljenja za promet, čas trajanja pionirskih del in število pionirskih enot, ki bodo tu zaposlene.

Iz teh podatkov obveščevalne službe oziroma iz rezultatov osebnega ogledovanja minerski oficir določi:

1. Število oz. jakost minerskih enot /desetina vod, četa ali več/, ki bodo sodelovale pri napadu in jih mora štab divizije dodeliti enotam, ki bodo napadale postojanko.

2. Ves potreben minerski material, ki ga bodo minerske enote uporabljale pri napadu /eksploziv, mine, detektor, sondirke itd./.

3. Eventuelna predhodna dela, ki jih morajo minerske edinice opraviti še pred pričetkom napada na postojanko.

Ako imamo opravka z obsežnejšimi minskimi polji, je potrebno predhodno rekognosciranje. Ekipa za rekognosciranje mora minsko polje v eni ali več linijah preiskati in prinesiti podatke o globini minskega polja, o številu zaminiranih pasov, o tipih posameznih min ter podrobnosti o ostalih naravnih in umetnih preprekah. To rekognosciranje se mora izvesti v vsakem slučaju tako, da sovražnik tega ne opazi. To je pa mogoče izvesti le ponoči v popolni tišini. Straža, oziroma patrola, ki ščiti ekipo za rekognosciranje, strelja le v skrajnem slučaju.

Ako pa imamo opravka z manjšimi minskimi polji, oz. s posameznimi minami, potem predhodno rekognosciranje odpade, oz. se ga izvrši obenem z napravljanjem prehodov /čiščenjem, dviganjem min/ preko zaminiranega zemljišča.

Z vsemi temi podatki in podrobnostmi tehničnega značaja mora biti minerski oz. inženjerski oficir na razpolago komandantu. Večkrat bodo ravno ti tehnični razlogi odločilno vplivali na osnovanje napadalnega načrta samega. Glavno razporeditev minerskih enot in njihove naloge bo določil komandant, podrobnosti pa bo izdelal inženjerski oficir.

Napad

Prva najvažnejša naloga minerskih enot v začetni fazi napada je napraviti prehode. Napadajočim jurišnim oddelkom preko minskih polj. Odstranjevanje žičnih ovir in drugih umetnih preprek je delo pehote. Le izjemoma, v kolikor predstavljajo žične ovire težji problem odstranitve /električni tok v žicah, mine pod in okoli žičnih ovir itd./ se pehoti doda pomoč minerjev. Tudi ako je potrebno žične ovire razstreljevati, lahko to opravi pehota sama.

V taktičnem oziru je naprava prehodov preko minskih polj slična prehodom preko reke in je tu nujno potrebna vzpostava pešadijskega mostobrana, ki krije minerske edinice pri njihovem delu. Ako je le mogoče, bodo minerske edinice dvigale mine v naprej določenih smereh pončji v popolni tišini, tako, da se z napadom sovražnika čimbolj presenetijo. Čim pa sovražnik opazi naše minerje v minskem polju, bo mogoče to delo dovršiti le z uporabo vsega razpoložljivega lahkega in težkega ognjenega orožja. Ta barážni ogenj je obenem ognjena priprava, ki ima namen uničiti utrjeni sistem obrambe in čimbolj zrahljati sovražnikov odpor.

Takoj po prekinitvi artilerijskega ognja ali v gotovih slučajih tudi v toku same ognjene priprave, prodirajo jurišni oddelki pehote skozi prehode, ki so jih napravili minerji, razbijajoč pri tem še ostale prepreke /žične ovire/. Eden ali več minerjev se v sprenstvu bombašev in brzostrelcev približujejo bunkerjem, izkoriščajoč mrtve kote in pod zaščito težkega avtomatskega orožja. Z večjo mino, ki jo pri slonijo k steni bunkerja, ga onesposobijo za nadaljnji odpor. Na podoben način pomagajo minerji jurišnim oddelkom pri zavzemanju utrjenih stavb v postojanki sami. S tem, da z večjimi minami napravljajo prehode skozi stene hiš, v katere se je zabarikadiral sovražnik. Miner bo opravil svoje delo le, če bo

dobro zaščiteno z brzostrelci in avtomatskim orožjem. Uporaba dimnih bomb je pri tem večkrat koristna in uspešna.

V toku napada samega je prisotnost minerskih edinic in posameznih minerjev, ki so pridani jurišnim in bombaškim oddelkom koristna, ni pa neobhodno potrebna, ker so vsa ta miniranja enostavna, tako, da jih more izvršiti tudi pehota sama.

Druga važna naloga minerjev je odstranjevanje min iz zaminiranih poslopij, iz katerih se je sovražnik že umaknil. Kot vemo iz poročil, Nemci ko zapuščajo mesta oz. posamezne bloke hiš minirajo vsa javna in včasih tudi privatna poslopja. Mine so opremljene s prožilci tako, da jih osebe same nevede sprožijo ob vstopu v hišo. Mine nastavljajo pod podom, pod stopnicami, v kletih, straniščih, pohištvu, oknih, vratih, telefonih, slikah na steni itd. Večkrat so mine opremljene z električnimi prožilci. Eksplozijo takih min more povzročiti kontakt, ki ga napravimo nevede s premaknitvijo najmanjšega predmeta v stavbi. Mine so tako rafinirano prikrite, da jih je zelo težko odkriti. Dolžnost vsakega komandanta in komandirja je poučiti borce posebno jurišnih oddelkov o nevarnosti, ki jim prete z nepremišljenim vstopom v zapuščeno poslopje. V vsa ko javno ali tudi privatno poslopje iz katerega sovražnik ni nudil odpora v času borb je prepovedan vstop dokler ga niso temeljito preiskale in očistile min posebno izvežbane ekipe minerjev. Naloga teh ekip je, vidno označiti vsako sumljivo poslopje na vseh vhodih ali v gotovih slučajih postaviti tudi stražo, ki ne sme nikogar pustiti v poslopje. Pregledovanje in odstranjevanje min iz teh poslopij se ponavadi vrši šele po končanih borbah, vendar je treba poudariti važnost nanje tudi že v toku borbe, ker se lahko v poslopjih za katere mislimo, da so upuščena,

sovražnik potuhne in nas potem izza hrbta iznenadi.

Zavarovanje naših položajev z minskimi polji, iz katerih se je pričel napad, je tretja važna naloga minerjev. Čim bo sovražnik začutil, da je obkoljen, bo poskušal napraviti izpad in se prebiti iz obroča. Na ugodnih mestih, kjer bo sovražnik verjetno izpadel, posebno pa še na takih predelih, ki niso učinkovito tolčeni po našem ognjenem orožju, postavi mo protipehotne in protitankovske mine. Minsko polje bo učinkovitejše, čimbolj se bo raztezalo v globino. Postavljeno mora biti še pred pričetkom napada in čim večji konspiraciji /ponoči/.

Pri današnji situaciji borb je jako važno za vsakega komandanta, da si je točno na jasnem kakšna, oz. katera dela pripadajo posameznim edinicam različnih rodov vojske. Popolnoma napačno je mišljenje da je potreben miner pri vsakem rušenju z eksplozivom. Enostavna miniranja, ki so potrebna v toku borbe, kot so razstreljevanja žičnih ovir, bunkerjev, stavb ita. more izvrševati pehotna sama. Le ona dela minerskega značaja, ki zahtevajo veliko izvežbanost in strokovno znanje, kot je n.pr. čiščenje in polaganje minskih polj, odstranjevanje min iz zaminiranih objektov ali miniranja večjega obsega, opravljajo minerske edinice.

Poročnik Avsenek Franc:

DOBRO OSKRBOVANJE VOJSKE JE VAŽEN FAKTOR ZMAGE NAD SOVRAŽNIKOM

Ni potrebno posebej naglašati važnosti oskrbovanja vojske, kajti samo že bežen pregled zgodovine nam kaže mnogo primerov propasti in neuspehov celih armad, ki niso znale ali niso mogle tega uspešno izvršiti.

Današnji način vojevanja se bistveno razlikuje od vseh prejšnjih načinov. Danes so do največje mere pritegnjene v borbo vse sposobne žive in mrtve sile; danes potrebuje vojska na fronti ogromne količine tehničnih in materialnih sredstev. Ne pretiravamo, če trdimo, da je eden od bistvenih faktorjev zmage, da ona stran, ki je sposobna trajno zadovoljevati vse potrebe vojske na fronti, ki je sposobna pridelati ali nabavljati vsa potrebna tehnična in materialna sredstva, dobi vojno. Vodimo borbo na bojnem in v še večji meri, na ekonomskem polju.

Onemogočiti sovražniku oskrbovanje, pomeni brez, ali pa vsaj z najmanjšimi naporji premagati ga.

Jačina vojske, njena borbena in manevrska sposobnost, je v veliki meri odvisna od organizacije in stopnje njenega oskrbovanja.

Kako važen je ta problem vidimo že iz tega, koliko se trudi vsaka bojujoča stran dvigniti pridelavo in koliko se trudi nasprotna stran to produkcijo uničiti ali zmanjšati.

Vse potrebe vojne sile, ki jih moramo zadovoljevati, delimo v 5 skupin:

- a/ Vojno-tehnični material in orožje,
- b/ ekonomski material,
- c/ tehnični material,
- č/ sanitetni material in
- d/ veterinarski material.

Če primerjamo medsebojno važnost in prvenstvo oskrbovanja z navedenimi skupinami materiala in če bi hoteli podati vsaj kolikor toliko objektivno sodbo o tem, bi morali predhodno proučiti mnogo in najrazličnejših okoliščin.

Povsem razumljivo je, da bomo v pripravi ofenzive in v borbi dali prvenstveno važnost oskrbovanju na fronti z vojno - tehničnim, tehničnim in sanitetnim materialom ter orožjem; toda čim nastane zatišje borbe, to prvenstvo preneha.

Iz tega lahko zaključimo, da ima oskrbovanje z omenjenimi skupinami materiala, v različnih situacijah različno prvenstveno važnost.

Veliko važnost pa moramo vsekakor prisoditi o-

skrbovanju z ekonomskim materialom, predvsem z provijantsko skupino tega materiala. hrano, ljudsko kakor živalsko, moramo vsakodnevno dostavljati na fronto. Od uspešne prehrane je dalje odvisno mnogo ugodnih in neugodnih pogojev za uspeh borbe. Z druge strani pa je samo vprašanje prehrane dostikrat najtežje in najaktualnejše.

Mnogo problemov je treba rešiti za uspešno oskrbovanje današnjih vojsk, ki tako številčno, kakor teh nično prekašajo vse dosedanje.

Te probleme lahko razdelimo na 4 skupine:

- a/ pridelek /produkcija/,
- b/ nabava, zbiranje in predelava,
- c/ prenos na fronto in
- č/ razdelitev najnižjim enotam in posameznikom.

Razglabljanje vsakega teh problemov bi bilo preobširno. Iz vsega omenjenega pa lahko izvlečemo dve je zelo važnih dejstev:

a/ vedno moramo upoštevati čas, ki je potreben od produkcije, nabave, predelave in prenosa na fronto do razdelitve materiala najnižjim enotam in posameznikom in

b/ vse to obsežno delo, če ga hočemo uspešno izvršiti, mora biti organizirano.

Organizacijo oskrbovanja z ekonomskim materialom, bomo obravnavali v prihodnjih člankih. Omenjena naj bodo le načela in pomisleki za pravilno in uspešno organizacijo, ki jih lahko zaključimo iz prednjih misli.

Ta načela so sledeča:

a/ Oskrbovanje moramo tako izvršiti, da od tega ne bo odvisna svoboda akcij in manevriranja,

b/ potrošnja mora biti racionalna,

c/ rezerve moramo štediti a porabljene količine takoj nadomestiti z novimi,

d/ prenosna sredstva moramo racionalno izkoristiti in izbegavati nepotrebne poti in čakanja. Živino moramo negovati, prevozna sredstva pregledovati in popravljati,

e/ organizacija mora biti premišljena in pravočasno izvršena. Odgovarjati mora stvarnemu položaju,

potrebam in možnostim izvršitve. Biti mora elastična in lahko prilagodljiva spremembam v razvoju operacij; na kratko, z njo mora biti osigurano oskrbovanje.

Da bi mogli izvršiti vse te naloge, moramo nujno imeti dovolj strokovnega osebja in zadostne tehnične pripomočke.

V današnjih modernih vojskah imajo vse strateške enote od divizije navzgor, posebne štabe, ki imajo v glavnem dolžnost:

a/ organizirati oskrbovalno službo /dovoz na fronto/,

b/ urediti premično zaledje v prometnem, ekonomskem, sanitetnem in veterinarskem pogledu ter v pogledu službe varnosti v zaledju.

Poslovanje v teh štabih je razdeljeno v posamezne sektorje dela, med katere spada tudi intendantski, z nalogo oskrbovanja edinice z ekonomskimi potrebščinami.

Za komandanta teh štabov se postavljajo najspособnejši oficirji s široko vojaško izobrazbo; navadno z istim činom kot ga ima komandant dotične edinice. S tem je še prav posebno poudarjena važnost oskrbovanja vojske.

Takoj lahko uvidimo, da je glavno delo teh štabov organizacija oskrbovanja vojske na fronti z vsemi potrebščinami in ureditev premičnega zaledja. Ker so pa potrebe enot v različnih taktičnih situacijah različne, jih moramo tudi po tem vidiku zadovoljevati. Stab mora biti o tem stalno poučen, prav tako pa mora biti poučen in mora imeti podatke o stanju potrebščin s katerimi edinica razpolaga v danem momentu. Na osnovi tega mora izvršiti pravilno koordinacijo dela in dati potrebne direktive vsem organom, ki sodelujejo pri oskrbovanju.

Štab je odgovoren za celokupno oskrbovanje a vsaka stroka za oskrbovanje z materialom, ki v to stroko spada. Če oskrbovanje ni uspešno bomo torej iskali krivdo tako pri štabu, kakor pri dotični stroki.

Nas zanima predvsem oskrbovanje z ekonomskimi ma

terialom, ki mora biti uspešno izvršeno le pod sledečimi pogoji:

a/ Štabi morajo vedno in pravočasno nuditi vse potrebne podatke in elemente intendantskim organom, Pravtako jih morajo sproti obveščati o vseh nastalih spremembah. Vedno morajo pri tem upoštevati čas ki je potreben za izvršitev organizacije in izvršitve oskrbovanja. Jasno je, da morajo biti tudi štabi od intendantskih organov vedno poučeni o stvarnem stanju ekonomskih potrebščin in o vseh okolnostih, ki vplivajo na redno oskrbovanje z njimi. Z eno besedo: "Štabi morajo biti tesno povezani z odgovornimi intendantskimi organi in morajo z njimi tesno sodelovati."

b/ Po dobljenih okvirnih navodilih in izdanih predpisih, po dobljenih potrebnih podatkih taktično-operativne situacije, ki morajo biti dani - ponovno naglašamo - pravočasno, ter z ozirom na stvarno stanje potrebščin, morajo intendantski organi, kot strokovnjaki, izvršiti organizacijo oskrbovanja z ekonomskimi potrebščinami in to organizacijo tudi izvršiti s pomočjo svojega tehničnega aparata. Izdelati morajo svoje strokovne zapovedi in kontrolirati njihovo izvršitev. Seveda morajo pri tem sodelovati s svojimi štabi, kakor tudi z ostalimi organi v vseh vprašanjih, ki zahtevajo skupno rešitev ali dogovor.

Primer: Intendantski organi morajo biti, da bi mogli pravočasno organizirati oskrbovanje, poučeni o načrtu operacij, kako se bodo vršile, o smeri delovanja, o razporeditvi edinic itd. Podatke za to jim mora nuditi štab, ki je tudi dolžan upoštevati strokovno mnenje svojih intendantskih funkcionarjev.

O obveščevalni službi, oborožitvi, inženjeriji, saniteti, veterini itd. ne bo ocločal intendantski funkcionar, temveč dotično strokovno osebje. Pač pa bo intendantski funkcionar s temi referenti uredil stvari, ki so v zvezi z njegovo službo. Pri saniteti se bo zainteresiral, kakšno je zdravstveno stanje v enoti, ker v slučaju epidemičnih bolezni je dolžan vojakom spremeniti hrano. Pri veterini se bo zanimal, da v krajih kjer nabavlja živino, ne vlada nale-

zljiva bolezen, da nebi prenesel bolezni v edinico. Slično velja za promet itd.

Vidimo, da je delo intendantskih organov mnogostransko in odgovorno. Popoln uspeh bodo dosegli le ako bodo našli popolno razumevanje, zaupanje in podporo, tako svojih štabov, kakor vseh ostalih funkcionarjev, s katerimi imajo kakršenkoli opravke. Z druge strani pa morajo biti intendantski funkcionarji predani stvari, strokovno sposobni, zanesljivi, pošteni, fizično odporni, iniciativni, hitri, elastični, uživati morajo avtoriteto in morajo vedno upoštevati in se ravnati po izdanih predpisih in navodilih. Svoje delo morajo prikrojiti delu štabov in njihovim načrtom. Poskrbeti morajo vedno, da bo material pravočasno pripravljen in na določenih mestih. Včasih se bo dogodilo tudi, da bo pripravljeni material propadel. Nič za to: "Bolje je, da pripravljeno blago propade, kot da sploh ni bilo pripravljeno".

Zavedajmo se predvsem, da so intendantski organi postavljeni radi vojakov - borcev in, da morajo pred vsem njihovim interesom služiti.

Za zaključek povdarjamo še enkrat, da morajo biti intendantski funkcionarji v tesni zvezi s svojimi štabi. Vedno morajo biti poučeni o situaciji in pravočasno poučeni o vseh nameravanih taktičnih delih, ki jih bo edinica izvršila. Le na ta način bodo mogli pravočasno in dobro izvršiti organizacijo oskrbovanja. Z druge strani pa se morajo tudi intendantski funkcionarji zavedati, da delajo v imenu svojega štaba, katerega morajo čimbolj osvoboditi brig oskrbovanja.

Le tako sodelovanje bo rodilo uspeh oskrbovanja vojske z ekonomskim materialom. Če pa bomo to dosegli, bomo z zadovoljstvom ugotovili, da je ta uspeh v ogromni meri pripomogel h končnemu cilju: "Zmage nad sovražnikom".

KRITIKA

Naš namen je, seznanjati funkcionarski kader z vso vojaško literaturo, ki izhaja pri nas in v ostalih delih Jugoslavije. Kdorkoli hoče se podrobneje seznaniti z navedenimi brošurami, jih lahko naroči pri uredništvu našega strokovnega lista.

Inženjerski oddenek je izdal v mesecu marcu tri zanimive brošure in sicer "Prehodi čez reke", "Inženjerec" in "Jurišni pionir". V vseh teh brošurah so članki za oba rodova vojske, to je pehota in inženjerija, enako važni, ker v glavnem obravnavajo inženjersko vprašanje v pehoti.

Glasilo Inženjerskega oddelka Glavnega štaba so spremenili ime "Pionir" v "Inženjerec", ki bolj odgovarja posameznim strokam, pionirjem, pontonirjem, minirjem, minersko sabotažnim skupinam in diverzantom.

V članku "Utrjevanje zemljišča" je poudarjena važnost ukopavanja in jasno obdelana snov: Ognjena pozicija, Shema postopnega razvitja ognjene pozicije desetine in Ureditve obrambnega rajona čete. V teh poglavjih je detajlno obrazložen taktični del in tehnična izvedba modernih utrjevalnih del. Razložene so tudi naloge in odnosi inženjerskih instruktorjev ki so dodeljeni komandirju čete kot tehnični pomočniki. Vsi štabi bi morali ta šlanek pazljivo preštu dirati.

Članek o "Jurišnih pionirjih", nam kaže, kakšno tehnično znanje in kakšno organizacijo moramo imeti pri zavzemanju utrjenih postojank.

Nemci postavljajo povsod minska polja. Članek "Iskanje in dviganje min" detajlno obravnava ta problem, katerega se moramo lotiti z vso energijo in do slednostjo.

V brošuri "Prehodi čez reke", ki je bila natisnjena na pobudo naših edinic, so obdelana vsa tista sredstva za prehod preko reke, ki jih ima naša vojska na razpolago.

Zaenkrat nimamo še pontonskih trenov, niti sestavnih delov mostov ter smo navezani na material, ki ga dobimo na mestu. Naši inženjerji pa tudi peša-

ki, se morajo naučiti v najkrajšem času zgraditi s sredstvi, ki so jim na razpolago, prehod čez reko. Na še edinice ne smejo biti navezane samo na par prehodov preko rek, ki jim sovražnik stalno kontrolira. S tem da si zgradimo prehod kjerkoli, dvignemo maneverško sposobnost in tudi udarnost naši edinic.

"Jurišni pionir" je vojaska knjižica, ki je bila zelo potrebna naši vojski. Snov v knjigi je specielno izbrana za dvig tehničnega nivoja naših borcev. Značilen je v uvodu napisan stavek. "Naši borci morajo biti poleg tega, da so mojstri v orožju, tudi mojstri vojne tehnike". V njej je obširno zbrano vse tehnično znanje, ki ga potrebuje naš borec pri zavzemanju utrjenih postojank. Knjiga je opremljena z nazornimi slikami, ki so jih narisali naši partizanski umetniki. Knjižica bo postala zaradi njene stvarne vsebine nekak priročnik za naše podoficirje ki bodo našli v njej vse tehnične podatke o materialu, ki se danes uporablja pri borbi za naseljena mesta in način organiziranja jurišno - pionirskih skupin.

Artilerijski glasnik

Od Vrhovnega štaba smo prejeli drugo in tretjo številko Artilerijskega glasnika. V sedanji razvojni fazi naše vojske so takšni odlični strokovni časopisi kot je Artilerijski glasnik dragocen material, katerega je treba temeljito proučiti in izkoristiti. Popolnoma napačno bi bilo smatrati, da je časopis namenjen samo artilercem. Artilerija v moderni vojski je po svoji taktični uporabi tako tesno povezana z ostalo vojsko, posebno s pehoto in njena vloga je tako ogromna, da je neobhodno potrebno, da vsak oficir posveti pažnjo študiju artilerije.

Uvodni članek v tretji številki Glasnika "O stalinski artileriji" bo zanimal sigurno vsakogar. Odlični članki: "Organizacija i komandovanje artilerijom u borbi", "Gadjanje oklopnih ciljeva neposrednim nišanjem" in "Artilerijsko izvidjanje i osmatra-

nje" - niso pisani samo za artilerce, ampak je potrebno, da jih z interesom preštudira tudi vsak neartilerec. Mnogo stvari iz člankov: "Tačna korektura", "Uzroci rasturanja pogodaka", "Topografska organizacija zemljišta" in "Prosta slika pogodaka" bomo uporabili za izboljšanje predavanj v naših artilerijskih tečajih, a članek "Jedna naša baterija u četvrtoj ofenzivi" smo prečitali našim gojencem, da vi dijo kaj zmore en sam top s par granatami.

"Kdor ne napreduje, nazaduje" - zato študirajmo strokovno literaturo, ker edino ona nam govori o novih izkušnjah in napredku vojaške znanosti, pridobljenih s težkimi žrtvami v sedanji svetovni vojni.

Podpolkovnik Potočnik Franc

DROBNI DOPISI

To je vaša rubrika, tovariši! Pridno opisujte svoje uspele manevre in izkušnje, ki ste si jih pridobili v trdih borbah prenašajte tudi na druge.

Pismo bataljonskega komandanta iz XV. divizije

Po težkih in za sovražnika krvavih borbah, sem došel s svojim bataljonom na počitek v suho krajinsko vas in čutim za svojo dolžnost, da napišem nekaj vrstic o prestalih borbah. Naš bataljon je imel več težkih borb. Na srečo naše žrtve niso bile prevelike.

Dosti je bilo marša, dosti smo lazili gori in dol po suhokrajinskih hribih, toda našim utrjenim in prekaljenim borcem ti marši niso povzročali prevelikega napora.

Še vedno se lahko dosti naučimo od Nemcev in švabobrancev, zlasti v pogledu opazovanja; zopet smo imeli priliko, videti odlično organizirane sovražnikove čelne kolone. Značilno sploh za borbo z Nemci

in švabobranci, da oni na veliko uporabljajo artilerijo in minomete in da doživljaš pravi pekel od artilerijskega in minometnega ognja vse dotlej, dokler ne zasedeš kote. Čim zasedeš kote, sovražnik takorekoč beži v svojo izhodišče.

Kamufliranja naša vojska ne pozna, še vedno smo šibki v utrjevanju in zaklanjanju. Naši borci se v večini primerov po nepotrebnem premikajo, po nepotrebnem izdajajo svoj položaj sovražniku in tako po vzročijo, da jih sovražnik obstreljuje z artilerijo in minometi. Čudno je, da se naši borci tega ne morejo in ne morejo naučiti, čeprav marsikdaj na lastni koži občutijo to svojo nepravilnost. Nemci in švabobranci se še vedno poslužujejo taktike skritih mitraljezov in ostrostrelcev, ki nam povzročajo dosti nadleže.

Kar se naših komandirjev tiče, se še ne znajdejo še ne znajo uspešno izkoristiti vsega orožja, ki ga imajo v četi. Sem ter tja morajo celo sami vodje težkih mitraljezov in lahkih minometov opominjati komandirja na primer, ali naj spustim rafal na sovražno skupino itd.

Mislím, da je to posebej treba poudariti v naših šolah. Z dobrim izkoriščanjem vsega orožja bi po mojem mnenju prizadeli Nemcem dvakrat več žrtev ali pa še več.

V razmišljanje: Če so naši borci pod težkim sovražnim minometnim in mitraljezkim ognjem, nehote mislijo, da gre Nemcem in švabobrancem vse po načrtu, pozabijajo pa, da Nemci in švabobranci imajo pri napadu iste težave, kot jih imamo mi, ko njih napadamo.

Ena izmed mojih čet je bila trikrat zelo močno napadena in se prilično zmedla. Kasneje smo zvedeli da so Nemci te napade izvedli le zategadelj, da so mogli odnesti svoje mrtvece in ranjence. Le vzdržati je treba!

Nemci in švabobranci proti večeru često izvrše protinapade, da bi svojim edinicam, zlasti pa artileriji omogočili umik.

Ti protinapadi so njim samim zelo nevšečna zadeva, za nas pa krasna prilika, da jih kar največ pobi-

jemo.

Navadno nas Nemci in švabobranci tik pred umikom močno obsipavajo z ognjem. Naša dolžnost je, ta kratkotrajni udarec na vsak način vzdržati.

Nočne borbe so za nas zelo važne. Treba je borce zato pripravljati in na to je treba v šolah polagati posebno važnost. Zavedati se moramo, da je nočna borba najlažja in najcenejši način, za dosego cilja.

Borce čim manj obremenjujmo z nepotrebnimi marši, ne smemo od njih zahtevati preveč, ker je nošnja orožja prilično težka.

Več pušk v naše čete. Težko jih je nositi. Toda ljubezen do njih bomo zvečali s strelskimi tekmami, kjer bo borec na podlagi rezultatov puško neprimerno bolj vzljubil.

Bojim se, da to pismo ni zanimivo, ker ni nič novega v njem. Kaj hočem, vedno ista stara pesem, vedno pozabljamo storiti to, kar je treba.

O opazovalnicah

Od vseh poročil, ki jih dobivamo, je najmanj 2/3 poročil netočnih.

Zakaj?

Odgovor: Naši opazovalci niso strokovno usposobljeni. Opazovanje je težak posel, ki zahteva nekaj predizobrazbe in mnogo, mnogo izkušenj.

Čim smo prišli enkrat v neposreden stik s sovražnikom, je vse naše nadalnje delo, ves naš nadaljni napor brez koristi, če ne moremo zbrati o sovražniku dovolj informacij in če ne moremo zaslediti njegove namere.

Dolžnost sprednjih naših edinic je, da zbirajo podatke o sovražniku, terenu, da stalno skušajo ugotoviti sovražnikov namen.

Patrole nam vsega tega ne morejo preskrbeti, zlasti ne, ker moramo sami patrolam, preden jih odpošlje mo, dati čim več vesti o sovražniku, da one potem te

vesti pregledajo in obogate.

Če hočemo zbrati čim več vesti, je potrebno odrediti opazovalnice, iz katerih mora opazovalec nenehno opazovati vsako najmanjšo sovražnikovo kretnjo. Neizkušen opazovalec bo zelo malo videl. Mi vsi vemo, kako je sovražnik zvit, kako se zna odlično skrivati, kamuflirati, mi vsi vemo, kako zna sovražnik spretno izkoriščati orožje, ne da bi pri tem izdal svoj položaj. Iz izkušenj vemo, da nismo mogli najti sovražnika, dokler ga nismo napadli.

Mi vsak sposoben za opazovalca, zato ni na mestu da bi štab odredil: "Ti in ti - gresta na opazovalnico!" Zanesljiva in dobra poročila nam morejo prinesiti le obveščevalni oficirji in podoficirji, ki so se za ta posel strokovno usposobili.

Razen tega moremo koristiti, za opazovalce tudi snajperje in artilerijske oficirje.

Kako lahko izkoristimo artilerijske in minometne opazovalce? Vemo, da imajo artilerijski minometni opazovalci prvenstveno nalogo, da opazujejo stvari, ki se tičejo artilerijskega odnosno minometnega ognja. Toda v toku samega udejstvovanja lahko prinese še o gromno drugih važnih podatkov, ki jih naj takoj sporoči po telefonu nadrejenemu obveščevalnemu centru.

Obveščevalne oficirje koristimo za dolgotrajno in natančno opazovanje. Vsak bataljon /brigada/ naj na svojem odseku določi dva opazovalca, ki imata čisto odrejeno nalogo in jih ne moremo koristiti za odpošiljanje nujnih vesti.

Tudi snajperji so lahko odlični opazovalci. Slaba stran pri njih je, da so navadno po ure in ure da leč od svoje edinice in da to kar opazijo, ne morejo drugače sporočiti, kot z uničujočim strelom.

Omenil sem že zgoraj, da ni vsak sposoben za opazovalca. Tudi v najmodernejših vojskah primanjkuje sposobnih opazovalcev. Prirodno je, da je pri nas to pomanjkanje še občutnejše. Pa še ena stvar je pri nas, kar pri drugih vojskah ni, nimamo namreč potrebnih sredstev za zvezo, nimamo dovolj telefonskih aparatov, žice, radio - postaj itd.

Četa, vod, desetina ne morejo organizirati opazo-

valnico, ker nimajo tehničnih sredstev in dovolj ljudstva, oni odrede le enega ali dva opazovalca bojnega polja.

Na opazovalnico odredimo enega do dva obveščevalna oficirja, ki morata imeti daljnogled, busolo in ki morata biti na kakršenkoli način povezana z obveščevalnim centrom v brigadi. Če ni zveze med opazovalnico in obveščevalnim centrom, je opazovalnica takorekoč brez vsake koristi.

Vsaki opazovalnici dodelimo sektor opazovanja, s tem pa ni rečeno, da ona ne opazuje tudi tega, kar se dogaja levo in desno od njejo odrejenega sektorja.

Opazovalci morajo sporočati vsako najmanjšo malenkost, ker le na ta način bo mogoče /z azimuti/ odrediti mesta sovražne artilerije, minometov, mitraljezkah gnezda, utrjenih stavb, le na ta način bo mogoče z azimuti bleska, poka, lahko najti mesto sovražnega orožja, le na ta način si bomo lahko ustvarili pravo sliko sovražnega položaja, sovražnega načrta ognja in sovražne utrditve.

Obveščevalni center v brigadi, ki je v stalni zvezi z opazovalnico, vse te podatke, ki jih dobi od obeh ali več opazovalnic, nanaša na karto in tako lahko razmeroma točno določa mesta sovražnega orožja itd. Obveščevalni center te ugotovitve takoj poroča štabu brigade.

Na kaj vse mora oficir - opazovalec paziti, kaj vse mora sporočati? Obilo stvari je! Pojav sovražne motorizacije, število voz, smer, čas pojave. Ogenj iz vseh vrst orožja, azimuti sovražnih ciljev, ognja, dima, bleska ali eksplozije. Rakete, signalizacijo, padec lastnih in sovražnih granat, delavnost sosednjih brigad in bataljonov.

Takoj je treba sporočiti!

1. Premike sovražnih kolon, sovražnih ogledniških patrol;
2. šume sovražnih vozil, ki mnogo povedo, zlasti ponoči;
3. letala naša in sovražna, njih število, smer, višina.
4. bombardiranje ali mitraljiranje, kakor tudi

rezultat, če ga more ugotoviti.

Obveščevalni center brigade pošilja obveščevalnemu centru divizije sporočila po naprej odrejenem času. Stalno je treba imeti opazovanje na umu in na noben način ne smemo pustiti niti najmanjšo reč. Do bro je, da opazovalci vsako uro sporočajo, kaj so videli na svojem odseku, ponoči vsake 4 ure. Štab brigade naj od svojih obveščevalnih oficirjev na opazovalnicah zahteva podnevi izčrpno poročilo vsake 2 ure, ponoči pa enkrat. Takoj pa je treba sporočiti vsak premik sovražnih edinic, kakršenkoli šum ter po jav letal, tako podnevi kot ponoči.

Sporočiti je treba vsako malenkost!

Strah, da bomo sporočali preveč, da bomo prenatani, je neutemeljen. Zelo težko se je navaditi, sporočati sleherni dogodek, ki se pripeti na opazovalnem odseku. Navadno se nam poraja tendenca, češ, to ni važno, to ni koristno, to je brez vsakega smisla itd. Ne, ni tako!

Daš obratni uspeh bomo dosegli, če naredimo med opazovalnicami tekmo za najboljše, najizčrpnnejše in najhitrejše sporočanje.

Zaupanje v puško

Točnost streljanja pri naših borcih še ni na višku, zato moramo sleherni trenotek izkoristiti za pouk v streljanju in za strelske tekme.

"avedem naj resničen dogodek, kako je, če ima borec zaupanje v svoje orožje:

Neko tekmo, deževno moč, ne dolgo od tega, sem na položaju srečal borca in ga povprašal o tem in onem med drugim mi je odgovoril: "Včeraj sem ubil dva tologardista, danes tri, jutri jih bom še več."

Ne vem, ali je govoril resnico ali ne, toda sigurno je to, da ima zaupanje v svojo puško in da bo iz borbe v borbo učinkovitejše streljal.

Na vsakem koraku moramo borcu vcepljati zaupanje v orožje, ga učiti pravilno ocenjevati daljavo, ga učiti v stvarnih prilikah streljati.

Gotovo je, da noben borec spočetka, če ne bo imel prvovrstnega instruktora, ne bo dobil zaupanja v svoje orožje.

Naši instruktorji se morajo pri pouku v streljanju potruditi, kar največ se da, morajo se zavedati, da je točen strel za vsakega borca največja odlika.

V naše šole je treba uvesti stvarno in metodično poučevanje v streljanju.

Disciplina ognja

Vsak strel mora podreti enega sovražnika!
Ne streljaj, če nisi siguren svojega zadetka!

Uporabljajmo kurirje!

Naša vojska ima iz dneva v dan več tehničnih sredstev za zvezo. Velika nevarnost je, da se bodo posamezni komandanti odslej le zanašali na ta sredstva za zvezo in da bodo opustili staro, najodličnejše sredstvo za zvezo, to je kurirje.

Vse moderne vojske uporabljajo kurirje, pa čeprav imajo vsa razpoložljiva tehnična sredstva za zvezo. Če velja to za vse ostale moderne vojske, mora veljati tudi za našo redno jugoslovansko vojsko.

Starešine morajo uporabljati kurirje, če hočejo priti do čim točnejših vesti od svojih podrejenih in sosednjih edinic, če hočejo kolikor toliko imeti kontrolo v rokah.

Često se namreč telefonska in radiozveza pokvari in naši starešine bi ostali na mah brez zveze, kar bi imelo lahko usodne posledice.

Zato mora vsak starešina vedno imeti pripravljene nega berca - kurirja, mora vedno naprej odrediti kurirske steze, zlasti takrat, če je že dalj časa na položaju.

Vsebina

1. Uvodna beseda	1
2. Minometni ogenj /kapetan Lukež Igor/	3
3. Dvignimo maneversko sposobnost naše vojske /por. Mitar Raičević/	13
4. Ocena situacije in odločitve /major Dular J./	22
5. Glavne karakteristike bojev v gozdu /por. Mila čič Mojsije/	28
6. Utrjevanje /major Avšič Miha/	35
7. Inicijativa - odgovornost / kapetan Pišljner S./	38
8. Uporaba manerskih edinic pri napadu na utrje- no postojanko /por. Ing. Kavčič/	42
9. Dobro oskrbovanje vojske je važen faktor zma- ge nad sovražnikom /por. Avsenik Franc/.....	47
10. Kritika	53
11. Drobni dopisi	55

